

Keski-Suomen Moottoriurheilukeskuksen Master plan

FCG

LAUKAAN KUNTA PL 6, 41341 Laukaa

Sisältö

1. Työn taustaa	5
1.1 Työn taustaa ja tavoitteet.....	5
1.2 Kehittämisen lähtökohdat	6
1.2.1 Alue ja maankäyttö.....	6
1.2.2 Ympäristön reunaehdot.....	9
1.2.3 Saavutettavuus	11
1.2.4 Toimijat ja nykyinen käyttö	12
1.2.5 Tapahtumat: Keski-Suomessa ja valtakunnallisesti	12
1.2.6 Palvelut alueella	13
1.2.7 Suunnitteilla olevat kehittämishankkeet ja -toimenpiteet.....	13
1.3 Trendit.....	14
1.3.1 Matkailun trendit.....	15
1.3.2 Moottoriurheilun trendit.....	15
1.3.3 Tapahtuma-alan trendit	16
2. Suunnitelmaa varten kerätty data.....	17
2.1 Toimijahaastattelut.....	17
2.2 Kysely	18
3. Työpajatyöskentely	22
3.1 SWOT	22
3.2 Visio.....	23
3.3 Brändi ja markkinointikonsepti.....	23
4. Kehittämisen vaihtoehdot	27
4.1 Vaihtoehtoiset kehittämissisiot.....	27
4.1.1 VE1 Monipuolistuva ja voimakkaasti kasvava alue	27
4.1.2 VE2 Erikoistuva ja voimakkaasti kasvava.....	29
4.1.3 VE3 Monipuolistuva, maltillisesti kasvava.....	30
4.1.4 VE4 Erikoistuva ja maltillisesti kasvava	31
4.2 Kehitettävän vaihtoehdon valinta	32
5. Kehittämissuunnitelma.....	33
5.1 Liiketoimintamalli	33
5.2 Yhteistyö alueen yhtenäisyyden rakentamiseksi.....	34
5.3 Maankäyttö ja kiinteistöt.....	35

5.3.1 Maankäytön ja ympäristörakentamisen kehittämisenäkymät.....	35
5.3.2 Infrastruktuurin parannukset	38
5.4 Ympäristöluvitus	41
5.5 Kehittämisen organisointi ja roolijako	41
5.6 Vihreä siirtymä ja kestävyys.....	42
5.7 Rahoitusmahdollisuudet ja investoinnit	46
6. Toimenpideohjelma	55
6.1 Tiekartta.....	60
Kuva 12 Toimenpiteiden vaiheistus.....	60
7. Lähteet	62

FCG Finnish Consulting Group Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksiannon ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. **FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.**

Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

Keski-Suomen Moottoriurheilukeskuksen Master plan

Hyvä lukija,

Käsissäsi on Keski-Suomen Moottoriurheilukeskuksen tuore Master plan -suunnitelma. Tämä suunnitelma on laadittu tiiviissä yhteistyössä alueen nykyisten toimijoiden, potentiaalisten uusien toimijoiden, laukaalaisten ihmisten ja yritysten, Laukaan kunnan ja eri alojen asiantuntijoiden kesken. Käytännön suunnittelutyöstä on vastannut Finnish Consulting Group (FCG) Oy ja työn on tilannut Laukaan kunnan elinkeinopalvelut. Hanke on saanut Keski-Suomen liitolta AKKE-rahoitusta 80 % hankkeen kokonaiskustannuksista.

Tämä suunnitelma pyrkii vastaamaan viimeaikaisiin globaaleihin haasteisiin sekä luomaan uutta kestäväää elinvoimaa ja taloutta Laukaaseen ja Keski-Suomeen. Koronapandemia on aiheuttanut valtavia haasteita yhteiskunnallemme, erityisesti tapahtuma-alalle. Samalla vihreän siirtymän vaatimukset ja toisaalta sen tuomat mahdollisuudet tapahtumatoiminnan ja erityisesti moottoriurheilun osalta ovat kasvaneet. Tässä suunnitelmassa pyrimme luomaan uusia mahdollisuuksia moottoriurheilu- ja tapahtuma-alalle sekä hyödyntämään kestäviä energiaratkaisuja ja kiertotaloutta, pienentämään hiilijalanjälkeä sekä edistämään luonnon monimuotoisuuden säilymistä

Laukaan kunnan omistamaa, Keski-Suomen maakuntakaavassa moottoriurheilualueeksi merkittyä aluetta on vuosien saatossa kehitetty pistemäisesti, kulloisenkin tarpeen mukaan. Yhteinen visio ja kokonaisvaltainen kehittämissuunnitelma ovat kuitenkin puuttuneet. Tämä suunnitelma luo pohjaa alueen jatkokehittämiselle ja näyttää suuntaa elinvoimaa lisäävälle ja kestävyysperustuvalla moottoriurheilu- ja tapahtumatoiminnalle sekä monipuoliselle harrastustoiminnalle Laukaassa.

Suunnitelma tukee niin Keski-Suomen strategian, kuin Laukaan kuntastrategian ja elinkeino-ohjelmankin tavoitteita. Keski-Suomen Moottoriurheilukeskuksen uskotaan kehittyessään tuovan Lievestuoreelle, Laukaaseen ja koko Keski-Suomeen uutta elinvoimaa uusien liiketoimintamahdollisuuksien, työpaikkojen, innovaatioiden, yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin muodossa.

Kiitämme kaikkia mukana olleita yhteistyöstä ja luottamuksesta, jota olette osoittaneet Keski-Suomen Moottoriurheilukeskuksen kehittämiseen. Ilman Keski-Suomen liiton rahoitusta ja ihmisten aktiivista osallistumista tämän suunnitelman valmistuminen ei olisi ollut mahdollista.

Laukaan kunnan strategian kolme perusperiaatetta ovat ”Pidemmälle, Positiivisesti, Palvellen”. Tähän on pyritty ja päästy tämän suunnitteluprosessin aikana. Saman kehittämisotteen uskomme jatkuvan edelleen, kun nyt laadittua suunnitelmaa lähdetään viemään kohti toteutumistaan.

Laukaassa 12.10.2023

Laukaan kunnan elinkeinopalvelut

1. Työn taustaa

1.1 Työn taustaa ja tavoitteet

Laukaan kunta haluaa edelleenkehittää Laukaan Lievestuoreella sijaitsevaa moottoriurheilualuetta, jota on vuosien saatossa kehitetty pistemäisesti eri toimijoiden toimesta. Suunnitelmassa selvitetään monipuolisesti ja laajasti alueen käyttömahdollisuuksia ja -tarpeita, mahdollisia uusia toimijoita ja käyttömuotoja, laaditaan yleissuunnitelmatasoinen tekninen suunnitelma karttoineen, havainnekuvineen, suunnitelmineen ja kustannusarvioineen, sekä muodostetaan yhteinen visio, tahtotila pitkäjänteiseen kehittämiseen. Suunnittelun tavoitteena on:

- Muodostaa selkeä kuva alueen nykytilasta ja koota oleellinen tieto ”yksiin kansiin”
- Tuottaa uutta näkemystä ja visioita moottoriurheilualueesta tulevaisuuden tapahtuma-alueena haasteineen, riskeineen ja mahdollisuuksineen
- Tuottaa tietoa päätöksenteon tueksi jatkokehittämistä varten
- Auttaa kehittämisen vastuunjaon muodostumisessa
- Edistää yhteistyötä alueen kehittämisessä
- Tuottaa eväitä alueen markkinointiin ja uusien toimijoiden sekä toimintojen houkuttelemiseen alueelle
- Kirkastaa alueen maankäytön suunnittelutavoitteita (kaavoitustarpeet)
- Mahdollistaa ”yhden ympäristöluvan” tilanne nykyisen tapahtuma- ja toimijakohtaisen lupakäytännön sijaan

Keski-Suomen Moottoriurheilukeskuksen Master plan -suunnitelman tavoitteena on edistää Laukaan kuntastrategian ja elinkeino-ohjelman, sekä Keski-Suomen strategian ja älykkään erikoistumisen painopistealueiden toteutumista.

Laukaan kuntastrategiassa 2030 on määritelty kolme kärkeä:

- Kestävä arki asukkaille
- Elinvoimainen yrittäjyys
- Hyvinvoivat ja uudistuskykyiset työyhteisöt

Tämä suunnitelma palvelee erityisesti näistä kahta ensimmäistä, tuoden mm. uusia harrastusmahdollisuuksia asukkaille, luomalla viihtyisämpää elinympäristöä sekä tarjoten alustan elinkeinoelämän kehittymiselle niin paikallisesi kuin laajemminkin.

Laukaan kunnan elinkeinotoimintaa ohjaa elinkeino-ohjelma tavoitteineen ja kehityshankkeineen, sekä hankeohjelma. Keski-Suomen Moottoriurheilukeskuksen kehittäminen on yksi hankeohjelman kärkihankkeista.

Suunnitelmassa on huomioitu myös Keski-Suomen strategiassa ja älykkään erikoistumisen painopisteissä asetetut tavoitteet ja suuntaviivat. Näillä tavoitellaan mm:

- Hyvää ympäristön tilaa

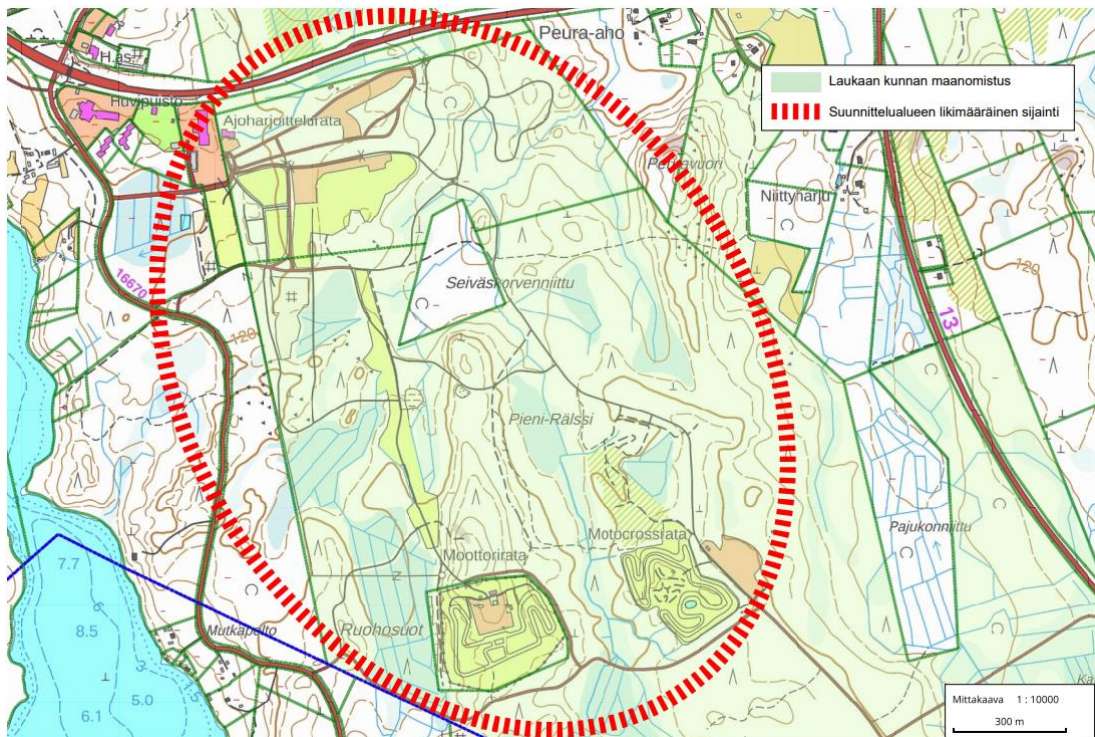
- Kasvavaa ja uudistuvaa taloutta
- Uudistuvaa teollisuutta ja innovaatioita
- Palveluiden digitaalista ja fyysistä saavutettavuutta
- Bio- ja kiertotalouden sekä resurssiviisauden edistämistä
- Hyvää vointia ja yhteenkuuluvaisuutta
- Osaamista

(Liekkiä Laukaaseen – kuntastrategia vuoteen 2030)

1.2 Kehittämisen lähtökohdat

1.2.1 Alue ja maankäyttö

Laukaan kunta omistaa Lievestuoreen alueella sijaitsevat Pienirälssin (410-407-12-388) ja Liukkaalan (410- 407-12-510) tilat, jotka on Keski-Suomen maakuntakaavassa merkitty ampuma- ja moottorirata-alueeksi. Alueella on voimassa Lievestuoreen osayleiskaava, jossa alue on merkitty moottoriratojen alueeksi.

Kuva 1. Toiminta-alue

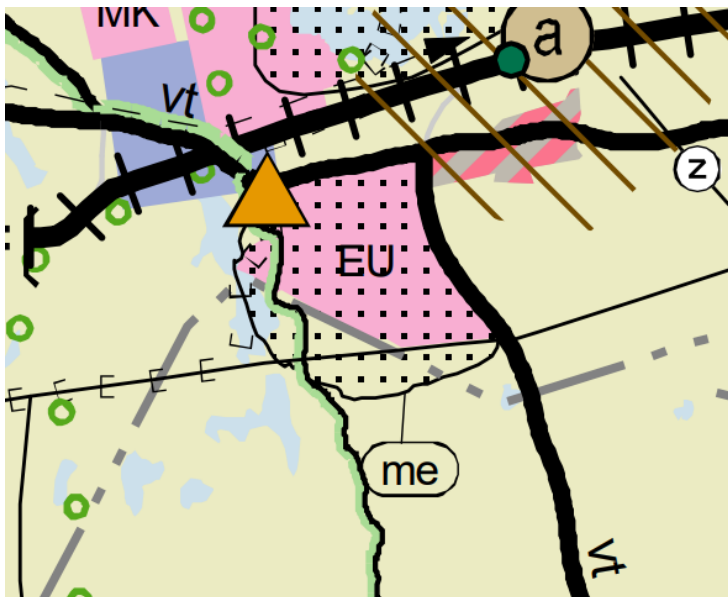
Nykytilannekuvaus

Moottorikeskusalueen toiminnot sijaitsevat toiminta-alueen luoteispäädyssä, jossa sijaitsee huoltoasema ja ravintola Laukaanhovi, rivitalokorttelit, kesäisin toimiva huivipuisto, Gradiammattiopiston kiinteistöt sekä Ajoharjoittelukeskuksen kiinteistöt ja radat. Suunnittelualueen etelälaidassa sijaitsevat sekä Karting-keskus että Motocross-keskus. Toimintoja yhdistää väyläverkostot, osin heikkokuntoiset metsäautotiet. Tärkein sisääntuloyhteys on pohjoisesta Laukaanhovin vierestä valtatieltä 9 risteävä Ruuhimäentie. Mikkelintieltä (maantie 63) on niin ikään yhteys suunnittelualueen etelälaitaan.

Suunnittelualueetta leimaa jatkuvien maansiirtotöidenkin vuoksi keskeneräisyys ja viimeistelemätön ilme. Väyläverkosto opastuksineen kaipaa myös parannusta. Alueen toiminnot sijaitsevat hajallaan ja varsin etäällä toisistaan, jolloin monipuolisen moottoriurheilukeskuksen luonne on vaikeasti hahmotettavissa.

Alueen topografia on vaihteleva. Metsäisiä moreenikukkuloita ympäröi alavat suomalaiset maastokohdat. Alueella harjoitetaan ja tullaan tulevaisuudessakin harjoittamaan talousmetseen hoitotoimenpiteitä.

Kaavatilanne

Kuva 2. Keski-Suomen maakuntakaava

Keski-Suomen maakuntakaavassa suunnittelualueelle kohdentuu seuraavat kaavamerkinnot: Matkailupalveluiden kohde (kolmio), maisema-/matkailutie (Ruuhimäentie), valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävä ampumarata- tai moottoriurheilualaue (EU) ja melualaue (me). Toivakan kuntaraja näkyy harmaalla pistekatkoviivalla.

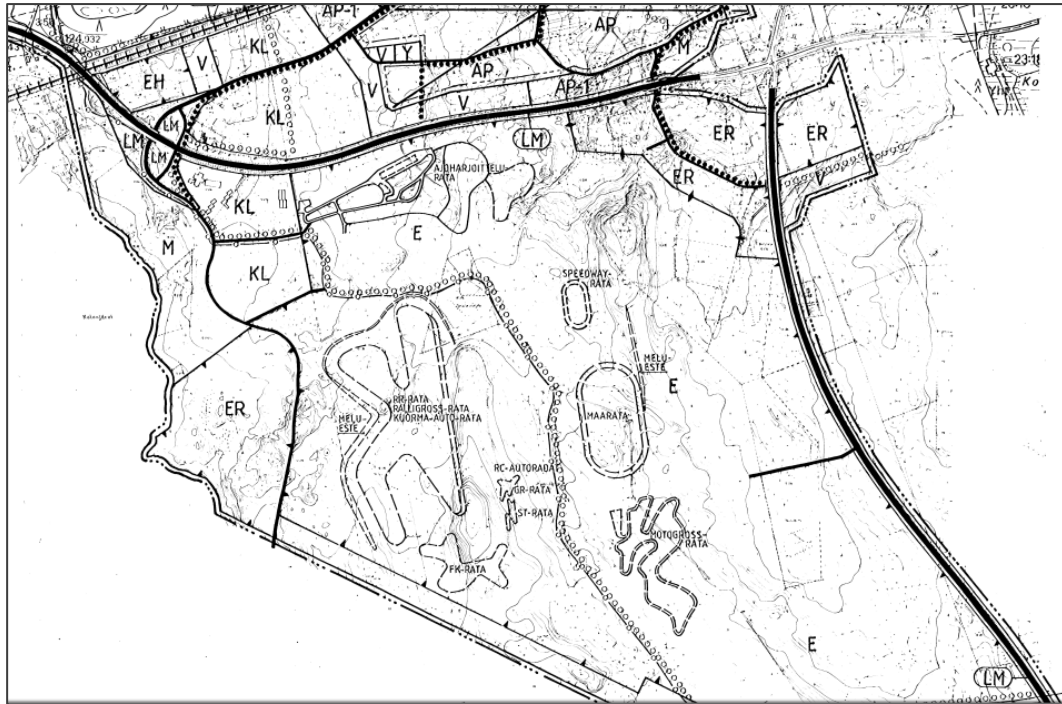
Kuva 3. Keski-Suomen maakuntakaava 2040, ehdotusvaihe, viranomaisehdotuskartta

-Ehdotusvaiheessa olevassa Keski-Suomen maakuntakaavassa suunnittelualueen pohjois-laidan valtatie 9 (Jyväskylä-Kuopio) ehdotetaan moottori- tai moottoriliikennetieksi (mo).

-Mo-merkinnällä osoitetaan vain moottoriajoneuvoliikenteelle tarkoitettuja maanteitä. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Suunnittelumääräys: Tien ja eritasoliittymien sijainti sekä muun tieverkon järjestelyt täsmen-tyvät tien suunnittelun yhteydessä. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon liikennemelun leviä-misen estäminen, pohjavesien suojaustarve sekä Hitonhauta-Kylmähauta-Hirvasjoki –nimiseen Natura 2000 -alueeseen mahdollisesti kohdistuvat merkittävästi heikentävät vaikutukset.

Kuva 4. Ote Lievestuoreen osayleiskaavasta vuodelta 1991

Lievestuoreen osayleiskaavassa suunnittelualue on varattu liikerakennusten alueeksi (KL) ja moottoriratojen alueeksi (E). Valtateiden 9 ja 13 liittymäalue on merkitty erityisselvitysalueeksi (ER) ja liikennealueet LM-merkinnällä. Suunnittelualueen halkaisee luoteis-kaakkosuunnassa ulkoilureitti ja samassa yhteydessä ohjeellinen moottorikelkkareitti (palloviivat). Alueelle on erikseen osoitettu speedway-rata, maarata melusteineen, motocross-rata, RC-autoradat (GR-rata, ST-rata), FK-rata sekä yhdessä kokonaisuudessa RR-rata, rallicross-rata ja kuorma-autorata melusteineen. Ajoharjoittelurata sijaitsee nykyisellä paikallaan ja sen yhteydessä ns. kasirata.

1.2.2 Ympäristön reunaehdot

Ympäristön asettamia reunaehtoja tarkastellaan tässä yhteydessä alueelle myönnettyjen ympäristölupien kautta.

MidFin Oy

MidFin Oy:n ajoharjoittelukeskukselle ja konepuistolle on myönnetty ympäristölupa 26.4.2013 (Päätös nro 61/2013/1, LSSAVI/92/04.08/2011). Ympäristölupa on rautettu 27.10.2017 (Päätös nro 113/2017/1, LSSAVI/3273/2017). Ympäristöluvan mukaista toimintaa ei ollut aloitettu alueella.

Keski-Suomen Moottorikerho ry

Laukaan ympäristö- ja maaseutulauslautakunta on myöntänyt Keski-Suomen Moottorikerho ry:lle ympäristöluvan 26.4.2004. Lupamääräyksissä on edellytetty lupahakemus ympäristölupamääräysten tarkistamiseksi 31.12.2010 mennessä. Uusi lupahakemus on tullut vireille 27.4.2011. Samalla asian käsittely on siirtynyt Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on tehnyt päätöksen moottoripyörien motocross- ja enduroratoja koskevan ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamisesta 26.4.2013. (Päätös nro 60/2013/1, LSSAVI/90/04.08/2011). Päätöksellä korvataan aikaisempi Laukaan kunnan myöntämä lupa lupamääräyksineen.

Ympäristöluvassa annetaan määräyksiä mm. sallituista radan käyttöajoista, sovellettavista melurajoista ja jätehuollosta.

Keski-Suomen Mikrorata Oy

Laukaan ympäristö- ja maaseutulauslautakunta on myöntänyt Keski-Suomen Mikrorata Oy:lle ympäristöluvan 26.4.2004. Toiminnanharjoittajan on tullut jättää lupahakemus ympäristölupamääräysten tarkistamiseksi 31.12.2010 mennessä. Uusin lupahakemus on jätetty Laukaan kunnalle, joka on myöntänyt luvan. Lupapäätöksestä valitettiin Vaasan hallinto-oikeuteen, joka on kumonnut luvan ja siirtänyt asian käsittelyn Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle. Lupahakemus on tullut vireille Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa 27.4.2011.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on tehnyt päätöksen Keski-Suomen Mikrorata Oy:n moottoriratojen lupamääräysten tarkistamisesta 26.4.2013 (Päätös nro 59/2013/1, LSSAVI/89/04.08/2011).

Ympäristöluvassa annetaan määräyksiä mm. sallituista radan käyttöajoista, sovellettavista melurajoista, jätehuollosta ja rakennettavaksi vaaditusta meluvallista.

Keski-Suomen Mikrorata Oy on jättänyt hakemuksen betoni-, tiili- ja valimohiekkajätteiden hyödyntämisestä lupamääräysten mukaisessa meluvallissa Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle 19.12.2020. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt ympäristöluvan 15.12.2021 (Päätös nro 284/2021, LSSAVI/18440/2020) voimassa olevan ympäristöluvan muuttamiselle koskien meluvallin rakentamisen määräaika sekä jätteiden hyödyntämistä meluvallin rakenteissa. Em. jätejakeita voi hyödyntää meluvallin rakenteissa. Rakentamiselle on annettu määräajaksi vuoden 2026 loppu.

Meluvallin alueelta lähtevien vesien laatua tulee tarkkailla vuosittain vähintään yhdessä pisteessä Keski-Suomen ELY-keskuksen hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Muut toiminnot alueella

Alueella on järjestetty moottoriurheilutapahtumia, kuten tractor pulling -vetokisoja, erilaisia ralleja ja harjoituksia, sekä liukkaankelin ajoharjoittelua. Toiminnoista on valitettu (melu, liikennehäiriöt mm. ELY-keskukseen. Laukaan kunnan, Keski-Suomen ELY-keskuksen ja Jyväskylän Liikenneturvallisuuskeskuksen edustajien kesken on pidetty neuvottelu (4.4.2022) koskien em. toimintojen mahdollista ympäristöluvan tarvetta.

ELY:n edustajien mukaan ympäristölupavollisuus voi syntyä paitsi ympäristönsuojelulain (YSL) liitteen 1 taulukon 2 kohdan 12 c) ulkona sijaitseva moottoriurheilurata perusteella, myös

YSL:n 27 §:n kohdan 3 perusteella, jos siitä aiheutuu naapuruussuhdelaisissa tarkoitettua koh- tuutonta rasisusta. Se, onko kyseessä jo nyt lain tarkoittama moottoriurheilurata, on osin tul- kinnanvaraista. Kun moottoriurheilutapahtumia järjestetään samalla alueella ja reiteillä vuo- desta toiseen, on ympäristöluvan tarve ympäristöviranomaisten näkemyksen mukaan ole- massa.

Tapaamisen lopuksi todettiin, että alueen suunnitelmien valmistuttua lupahakemus voitaisiin laittaa vireille. Tällä välin tapahtumia voidaan käsitellä meluilmoituksin.

Johtopäätökset

Alueen nykyisillä toiminnoilla on voimassa olevat ympäristöluvat (mikroautorata, motocross- ja enduroradat). Nykyisin voimassa olevan lainsäädännön mukaan ympäristölupien määräai- kaisuudesta on luovuttu ja lupien muuttamisen tarve tarkistetaan säännöllisen valvonnan yh- teydessä. Luvat ovat ELY-keskusten valvonnassa. Alueella järjestettyjen muiden tapahtumien johdosta tulevaisuudessa tultaneen hakemaan/viranomainen tulee vaatimaan ympäristölu- paa myös Jyvässeudun Liikenneturvallisuuskeskuksen alueen toiminnoille.

Lupahakemusten käsittelyssä ja myönnettyjen lupien määräyksissä on nostettu esiin merkittä- vimpänä ympäristöhaittana melu. Alueen aiheuttamaa meluhaittaa tulee käsitellä toimin- noista aiheutuvan yhteismelun kautta. Sallitut/sallittavat melurajat on siten huomioitava alu- een jatkokehityssuunnittelussa. Esimerkiksi majoitustoimintaa ei melualueelle voi toteuttaa.

1.2.3 Saavutettavuus

Laukaassa on noin 19 000 asukasta, jotka asuttavat neljää eri taajamaa, Laukaan kirkonkylää, Vihtavuorta, Leppävettä ja Lievestuoretta, sekä kymmeniä vireitä kyliä. Moottoriurheilualue sijaitsee hyvien liikenneyhteyksien varrella valtateiden 9 ja 13 risteyskohdassa lähellä Lieves- tuoreen keskustaa, alle puolen tunnin ajoetäisyydellä Jyväskylästä ja Laukaan kirkonkylältä. Linja-autovuoroja Jyväskylästä alueen kulmalle (Laukaanhovi), Kuopion suuntaan ja takaisin, kulkee yli 10 päivässä arkisin. Viikonloppuisinkin useita vuoroja. Lähin lentoasema on Jyväsky- län lentoasema Tikkakoskella, noin 40 km alueelta ja 18 km Jyväskylästä pohjoiseen.

Saavutettavuus

Autolla valtatie 9 Jyväskylästä ja Kuopiosta, valtatie 13. Linja-autoyhteyksiä kulkee Jyväskylästä yli 10 kpl/pv

Junalla pääsee Jyväskylään (27km) tai Hankasalmelle (28km), josta bussiyhteydet eteenpäin.

Lentokoneella saavuttaessa Jyväskylän lentoasema Tikkakoskella on lähin (n. 45km)

1.2.4 Toimijat ja nykyinen käyttö

Alueella oleva toiminta painottuu nykyisellään moottoriurheiluun ja liikennekoulutukseen. Käyttömuotoja ovat mm. raskaan liikenteen ajoharjoittelu, motocross, enduro, tractor pulling ja karting sekä koulutukseen liittyvä toiminta kaivinkoneilla. Alueella järjestetään vuosittain SM-tason kilpailuja eri moottoriurheilulajeissa. Gradia käyttää aluetta maanrakennusalan harjoittelualueena. Osa alueesta toimii myös Suomen MM-rallien aikaisena pysäköinti- ja yleisö-alueena. Laukaan kunta on vuokrannut tiloilta maa-alueita Jyvässeudun Liikenneturvallisuuskeskus Oy:lle, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradialle, Keski-Suomen Mikrorata Oy:lle sekä Keski-Suomen Moottorikerho ry:lle.

1.2.5 Tapahtumat: Keski-Suomessa ja valtakunnallisesti

Keski-Suomen matkailustrategiassa 2021–2025 tapahtumat on yksi kotimaan matkailun kärjistä. Tapahtumat ovat keskeisessä asemassa matkailualueen imagotekijänä. Keski-Suomessa matkailu on pohjautunut kauan vahvasti kotimaanmatkailuun (n. 85 %). Vaikka alueen tapahtumat on pääosin suunnattu kotimaan matkailijoille, myös kansainvälisesti vetovoimaisia tapahtumia on, kuten Suomen MM-ralli ja Saunamaakuntaviikko. Alueen matkailumarkkinoija, Visit Jyväskylä Region suuntaa kehittämistoimiaan tapahtuma teemassa mm. urheilutapahtumiin ja uniikkeihin tapahtumiin kongressien ja festivaalien lisäksi. Tapahtumatoiminta on rikasta, pelkästään Jyväskylän seudulla järjestetään vuosittain noin 6000 tapahtumaa. Laukaassa järjestetään mm. John Smith Rock -festivaali

Moottoriurheilutapahtumissa Keski-Suomi on aktiivinen. Keski-Suomessa toimii useissa kunnissa aktiivisia moottoriurheiluseuroja noin 30 seuraa, jotka järjestävät harrastus- ja kilpatoimintaa; esimerkkeinä Jämsä, Jyväskylä, Laukaa ja Äänekoski. Lievestuoreella järjestetään vuosittain 1–2 endurokilpailua, SM Sprint, Tractorpullingin SM-kilpailut, jokamiesluokkaa ja karting kilpailuja sekä säännöllistä harjoittelutoimintaa.

1.2.6 Palvelut alueella

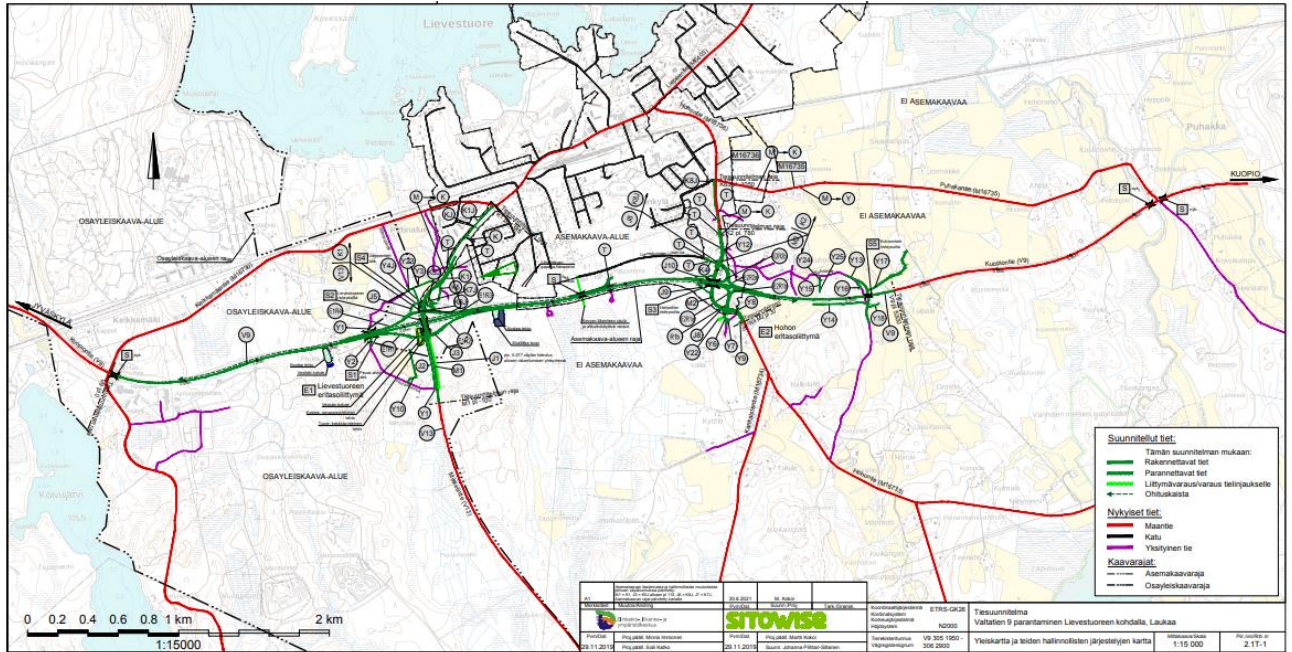
Kehittämisa alueen läheisyydessä sijaitsee liikenneasemia: Laukaan Hovi, Seo ja Shell sekä Nokkakiven huvipuisto perheen pienimmille. Lievestuoreen keskustasta löytyy päivittäistavaramyymälä. Alueella majoitusta tarjoavat Ruuhipirtti Ruuhimäessä (n. 8 km), Camping Ruuhimäki (12km), järvenrantahotelli Lomakeskus Revontuli Hankasalmella noin 20 km päässä ja Jyväskylän monipuoliset majoitusvaihtoehdot löytyvät noin 24 kilometrin etäisyydellä. Laukaan kyläkeskuksen tuntumassa, noin 25 km etäisyydellä sijaitsee myös Peurungan kylpylähotelli monipuolisine majoitusmahdollisuuksineen. Tapahtumajärjestämisen näkökulmasta suu-remmissa kilpailutapahtumissa voi herätä tarpeita matkailuautojen pysäköinnille kilpailualueen läheisyydessä.

1.2.7 Suunnitteilla olevat kehittämishankkeet ja -toimenpiteet

Vt9 parantaminen Lievestuoreen kohdalla,

Suunnittelualue on laajuudeltaan noin 5 kilometriä. Tiesuunnitelmassa tutkitaan valtateiden 9 ja 13 liittymän sekä valtatie 9 ja Hohontien liittymän parantamista eritasoliittymäksi. Liittymien parantamisen lisäksi tiesuunnitelmassa tutkitaan keskikaiteellisen ohituskaistaparin toteuttamista Lievestuoreen taajaman kohdalla. Hankkeen tavoitteena on liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden parantaminen. Valtatiellä tavoitellaan tasaista matkanopeutta sekä matka-aikojen ennakoitavuutta. Valtatie 9 tavoitenopeutena on 100 km/h. Hankkeen tavoitteena on myös parantaa joukkoliikenneinfraa ja luoda valtateiden 9 ja 13 liittymään korkeatasoiset pysäkkijärjestelyt sekä liityntäpysäköintipaikka pyörille ja autoille. Samalla parannetaan kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä pysäkeille ja valtatie 9 ylitse. Keskimääräiset vuorokausiliikennemäärät valtatiellä 9 suunnittelualueella ovat noin 6 800–9 700 ajoneuvoa. Liikenne-ennuste vuodelle 2040 suunnittelualueen kohdalla on noin 9 000–12 500 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Kuva 5. Vt9 parantamisen suunnittelualue

Kanavuori-Lievestuore, YVA ja yleissuunnitelma

Valtatie 9 on tärkeä osa valtakunnallista ja kansainvälistä itä - länsisuuntaista poikittaisuhyteyttä. Valtatie 9 kuuluu kansainväliseen TEN-T kattavaan verkkoon ja on osa kansallista raskaan liikenteen runkoyhteyttä. Keski-Suomen ELY-keskus on käynnistänyt keväällä 2021 valtatiellä 9 Kanavuoren ja Lievestuoreen välillä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaisen yleissuunnitelman laatimisen. YVA-menettelyssä on edetty YVA-selostuksen laadintaan, joka on tavoitteena saada valmiiksi syksyllä 2023.

1.3 Trendit

Siträn Mega trendien 2023 keskiössä on ekologinen jälleenrakennus. Kestävät elämäntavat, kiertotalous ja vihreä siirtymä heijastuvat yritystoimintaan, talouteen ja ihmisten arkeen monella tapaa. Uutta toimintaa kehitettäessä vihreä siirtymä on tärkeä pitää mielessä, sillä se linjaa monia rahoitus- ja yhteistyömahdollisuuksia. Ajalle tyypillinen megatrendi on myös osallisuus ja uudet vaikuttamisen tavat. Myös Keski-Suomen moottoriurheilukeskuksen kehittämisessä on tärkeää osallistaa erilaiset toimijat ja sidosryhmät ja kuulla mahdollisten uusienkin asiakasryhmien ajatuksia alueen kehittämisestä. Moottoriurheilun sähköistyminen, tapahtuma-alueiden älykkäät ratkaisut (älyvalaistus, siirrettävät rakenteet jne.) ja ihmisten panostaminen hyvinvointiin vapaa-ajallaan voivat tuoda alueen toimintoihin ja asiakasryhmiin uutta.

Kuva 6. Sitran megatrendit 2023

1.3.1 Matkailun trendit

Matkailuala toipuu Covid19-pandemiasta. Pandemia muutti matkailijoiden käyttäytymistä, Suomessa mm. luontomatkailu ja kotimaanmatkailu sekä paikalliset elämykset ovat olleet nos-teessa. Visit Finlandin selvitysten mukaan kansainvälisen matkailun trendeistä Luonto- ja out-doors-matkailu ovat megatrendejä, joita Suomessa voidaan hyödyntää. Luontoliikunta ja -seik-kailut, yhdessäolo ja matkailu pienissä ryhmissä ovat nousussa. Aktiiviset yhteisöt harrastami-sen ympärillä. Matkailualalla keskustellaan paljon kestävydestä, miten matkailu hyödyttää paikallisia, miten matkailijat voivat jättää jälkeensä jotain hyvää, ei vain ottaa.

1.3.2 Moottoriurheilun trendit

Moottoriurheilussa kansallisen ja kansainvälisen kilpailutoiminnan ytimen muodostavat vähi-tellen vakiintuneet moottoriurheilulajit. Uusia lajeja ja harrastemuotoja syntyy silloin tällöin, mutta niiden vakiintuminen lajikirjoon voi kestää useita vuosia. Toisaalta joidenkin lajien har-rastaminen ja kilpailutoiminta vähitellen hiipuu. Tämän takia joitakin lajeja ajoittain poistuu.

Moottoriturheilussa huomioidaan yhä enenevässä määrin kestävyys ja ympäristöystävällisyys. Kehitys on kuitenkin hidasta, koska moottoriturheilun kiinnostavuus yleisön ja harrastajien keskuudessa perustuu pitkälti polttomoottorien tuottamaan ääneen, jopa tuoksuun. Polttomoottoritekniikan haavoittuvuus pitkälle edenneestä teknologiasta huolimatta tuo moottoriturheiluun jännityksen elementtejä. Haavoittuvuudella tarkoitetaan sitä, että ajoittain moottorit rikkoutuvat ja muuttavat erityisesti kilpailutapahtumien ennakoasetelmia.

Moottoriturheilun kehityksessä panostetaan kuitenkin kestävyteen ja ympäristöystävällisyyteen. Moottoriturheilulajien kärkiluokat, joissa ovat vahvasti mukana kansainväliset moottoriturheilutoimijat, toimivat moottoriturheilun kestävyyskehityksen näyteikkunoina ja kehitysalustoina. Kärkisarjoissa panostetaan suuria summia teknologiseen kehitykseen, kuten moottoritekniikkaan, elektroniikkaan, polttoaineisiin sekä sähköä hyödyntäviin moottoreihin. Esimerkkeinä huippusarjojen edelläkävijäroolista ovat formulasarjat sekä rallin MM-sarjan Rally 1 -autot. Näissä molemmissa käytetään sääntöjen mukaan hybriditekniikkaa. Rallin MM-sarjassa hyödynnetään ns. sähköbensiiniä, jossa sähköä hyödyntäen tehdään fossiilitonta polttoainetta. Toistaiseksi haittapuolena on, että ns. sähköbensiini tai synteettinen bensiini on erittäin kallista. Formuloissa on jo muutaman vuoden ollut kansainvälinen e-formuloiden eli la-dattavien sähkömoottoreiden kilpasarja. Vähitellen kehitys johtaa sääntöjen ja teknologian kehityksen myötä siihen, että myös kansallisissa sarjoissa ja muissakin moottoriturheilulajeissa siirrytään käyttämään ympäristöystävällisempää teknologiaa. Kehitys kuitenkin vie useita vuosia.

Kilpailutapahtumat ovat muuttumassa itse lajeja nopeammin ympäristöystävällisimmiksi ja kestävyden suuntaan. Kansainvälisillä lajiliitoilla on ohjeistusta ja sääntöjä kilpailutapahtumissa noudatettavaan kestävyden käytäntöihin. Näissä kilpailutoiminnan säännöissä pyritään huomioimaan kestävyden kaikki ulottuvuudet. Kilpailutoiminnan kestävyysvaatimukset ovat tulossa varsin nopealla tahdilla eri maiden kansallisiin kilpailusarjoihin ja sitä kautta vähitellen laajemmin myös kansalliseen harrastustoimintaan kilpailutoiminnan lisäksi.

Kilpailutapahtumat ovat muotoutumassa yhä enemmän yleisiksi viihdetapahtumiksi, joihin yhdistetään muitakin tapahtumaelementtejä kuin pelkkä moottoriturheilu. Tapahtumissa tulee olemaan aiempaa enemmän ravintolatoimintaa ja muita kaupallisia palveluita, joihin kohdistuvat myös kestävyden ja ympäristöystävällisyyden vaatimukset.

Moottoriturheilusektoreista varsinkin autourheilussa on esillä digitaalisuuden lisääntyminen. Nyt digitaalisuutta hyödynnetään kilpailuissa esimerkiksi moottoriturheilun kilpailutiimien ja kilpa-auton välisessä teknologisessa tiedonsiirrossa sekä tiedonkeruussa. Siviili liikenteessä keskustellaan itse ajavista tai autonomisista autoista, mutta todennäköisesti moottoriturheilussa ei tulla lähivuosikymmeninä siirtymään autonomisiin kilpa-autoihin tai moottoripyöriin, koska tällöin häviäisi varsinainen urheilullinen merkitys ja kuljettajan rooli. Tällöin katoaisi se jännitys, mikä moottoriturheilulajeissa on kiinnostavuuden ytimessä.

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy on ideoinut Suomeen autonomisten ajoneuvojen moottoriturheilualueesta.

1.3.3 Tapahtuma-alan trendit

Tapahtuma-alalla puhutaan ilmastonmuutoksesta ja turvallisuudesta yhtä aktiivisesti kuin muillakin aloilla. Hiilifiksut tapahtumat, terveysturvallisuus, yritysvastuu ja muuntautumiskyky saavat arvostusta. Tapahtumakävijät odottavat vuorovaikutteisuutta ja personoitua asiakaskokemusta. Digitaalisuus lipun ostosta paikanpäälle ja jälkimarkkinointiin saakka on tätä päivää.

2. Suunnitelmaa varten kerätty data

2.1 Toimijahaastattelut

Suunnitelmatyö aloitettiin toimijahaastatteluilla (10kpl), joihin kutsuttiin alueella jo toimivien tahojen edustajia ja Keski-Suomen tapahtumatuotannon asiantuntijoita. Haastattelujen tavoitteena oli saada selville alueen nykyisen käytön haasteita ja toimijoiden ajatuksia alueen kehittämiseksi tapahtuma-alueeksi. Haastatteluissa nousi toiveita erityisesti sähkön ja veden saannista, alueen löydettävyyden parannuksista (opasteet) ja pysäköinnin järjeistämistä. Myös alueen yhtenäisyyden lisäämistä markkinoinnin, toimijasijoittelun ja markkinoinnin avulla sekä yhteisellä varausmahdollisuudella toivottiin. Haastateltavat toivottivat uudet toimijat tervetulleiksi ja näkivät monenlaisten tapahtumien sopivan alueelle.

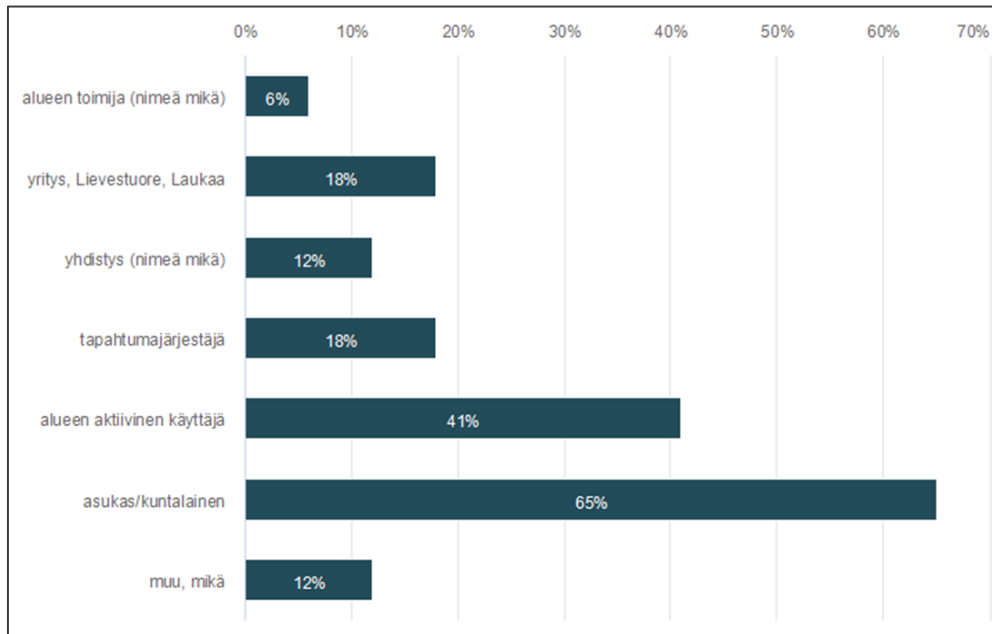

Kuvat: Pexels

2.2 Kysely

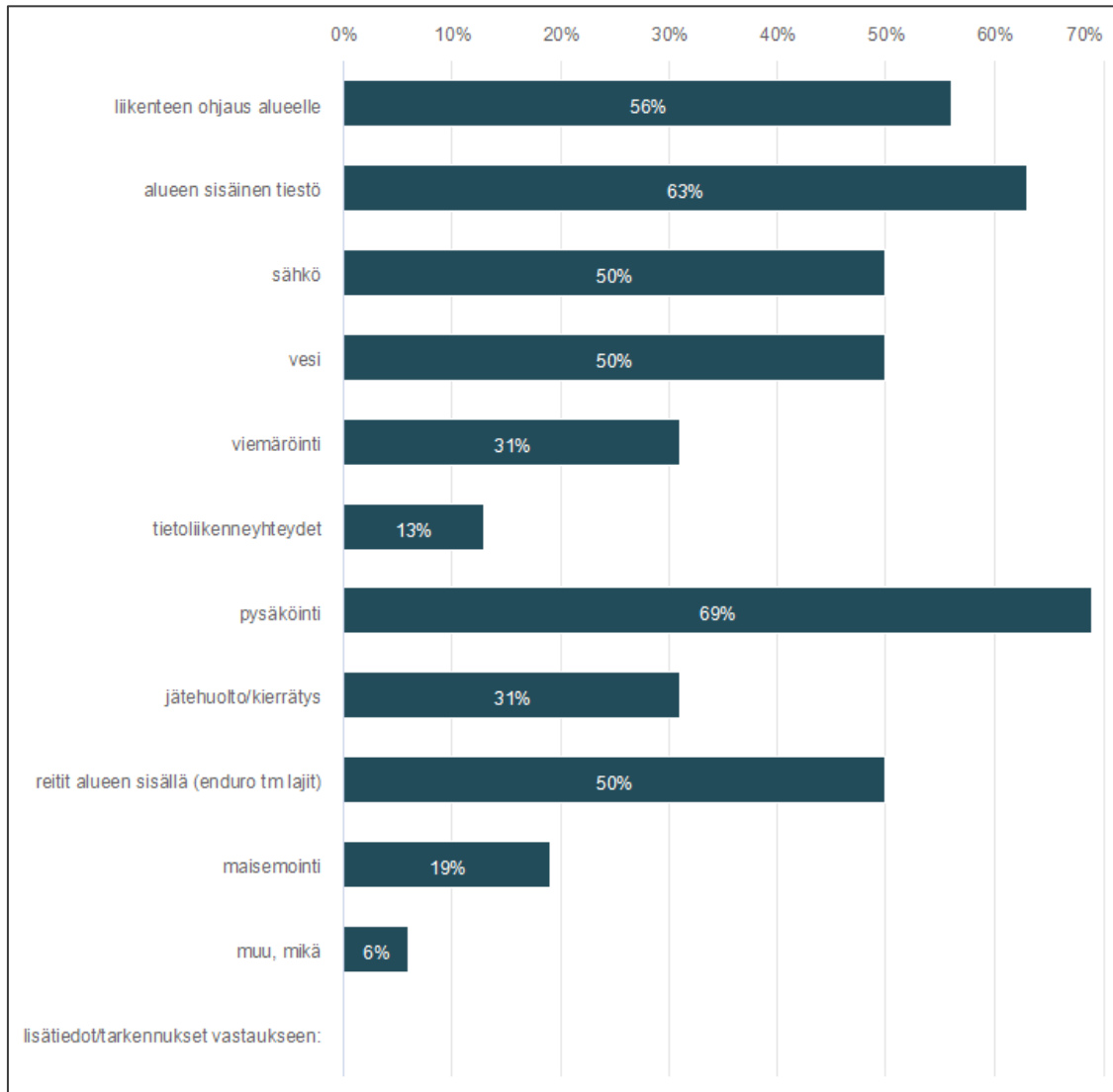
Avoim kysely erilaisille toimijoille ja asukkaille avattiin ma 13.2.2023 Laukaan kunnan kotisivuilla ja kyselystä viestittiin myös sosiaalisessa mediassa. Kyselyssä oli viikko vastausaikaa ja vastauksia saatiin 19.

Vastaajat olivat suurimmaksi osaksi kuntalaisia (65 % eli noin 12 henkilöä) ja 41 % (noin 8 hlöä) oli alueen aktiivisia käyttäjiä. Vastauksia saatiin myös Yritysten edustajilta ja tapahtumajärjestäjiltä.

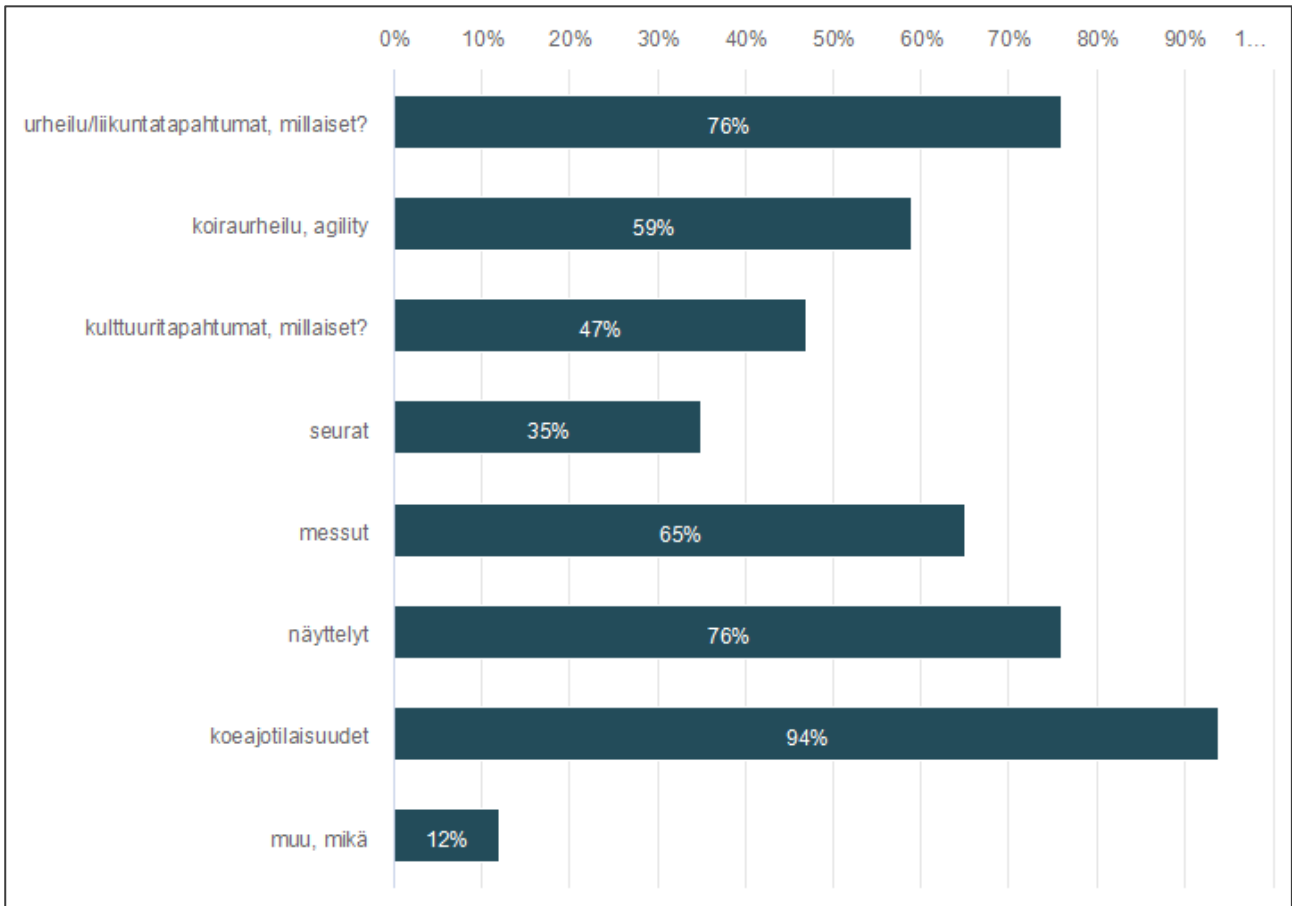
Kuvio 1. Avoimeen kyselyyn vastaajat olivat suurimmaksi osaksi kuntalaisia

Kyselyssä pyydettiin pohtimaan, miten vastaajat kehittäisivät aluetta. Vastaajat kokivat eniten tarvetta pysäköintitarkaisujen suunnitteluun (69 %), alueen sisäisen tiestön parantamiseen (63 %) ja liikenteen ohjaukseen alueelle (53 %). Myös sähkön, veden ja alueen sisäisten reittien kehittäminen koettiin tärkeänä (50 %).

Kuvio 2. Kyselyyn vastaajien mielipiteet alueen kehittämisen teemoista

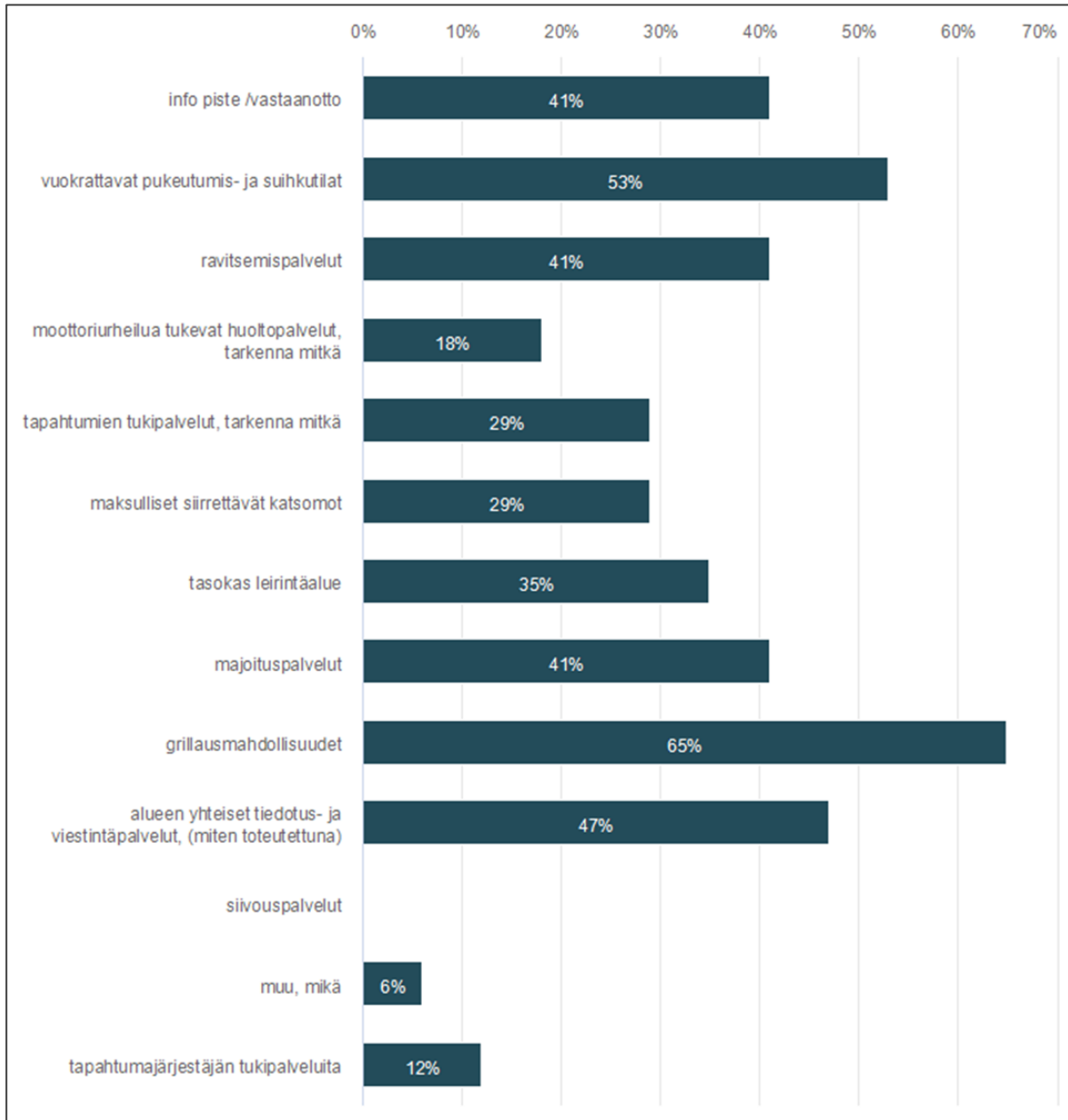
Vastaajat pääsivät ehdottamaan myös alueelle sopivia tapahtumia. Potentiaalisimpina nähtiin erilaiset koeajotilaisuudet yhteistyössä autovalmistajien kanssa, sähköauton ominaisuuksiin tutustuttaessa tai uusiin lajeihin tutustuttaessa. Erilaiset kone- ja ajoneuvomessut ja urheilulliset tapahtumat sopisivat vastaajien mielestä alueelle myös.

Kuvio 3. Vastaajien mielestä alueelle sopivia tapahtumia olisivat koeajotilaisuudet (94%), näyttelyt ja urheilu/liikuntatapahtumat.

Vastaajien toivomia palveluja alueelle olisivat mm. grillausmahdollisuudet, vuokrattavat pukeutumis- ja suihkutilat ja alueen yhteiset tiedotus- ja viestintäpalvelut. Myös info piste tai vastaanotto sai kannatusta.

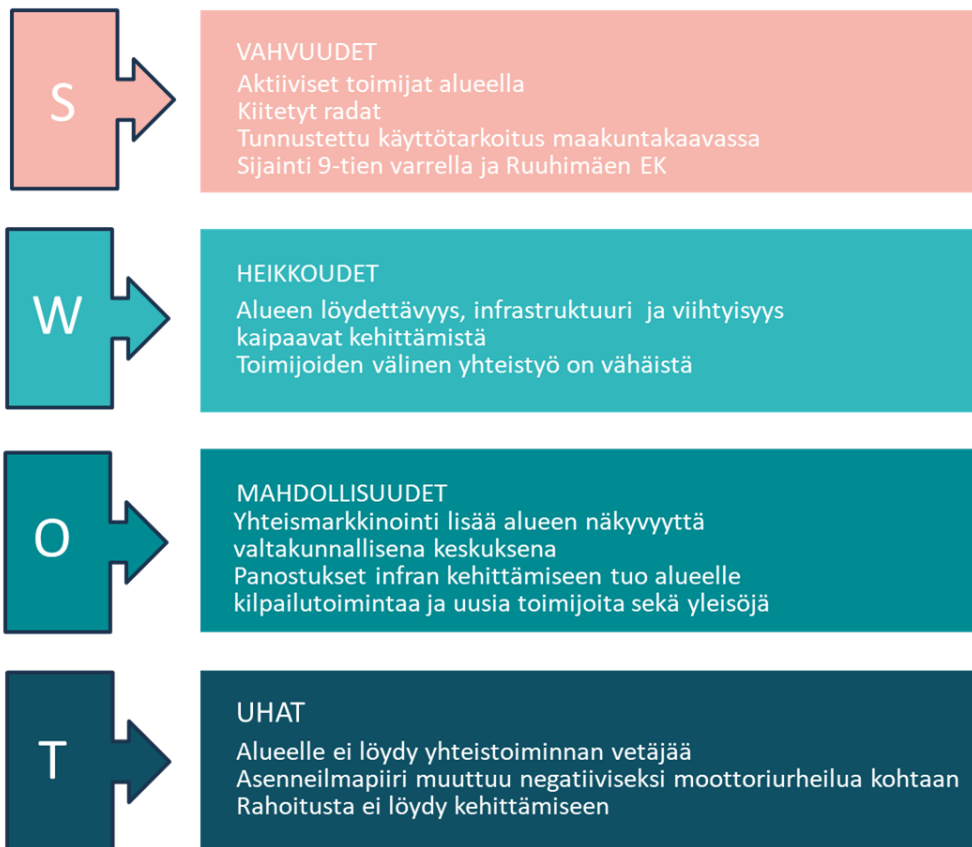
Kuvio 4. Millaisia palveluja alue kaipaisi?

3. Työpajatyöskentely

Prosessin aikana järjestettiin kaksi avointa työpajaa, jonne kutsuttiin suoraan ja avoimilla kutsuilla sekä alueen toimijoita, autourheilu- ja tapahtumatoimijoita että kaikkia alueen kehittämisestä kiinnostuneita. Työpajat järjestettiin alueella Gradian tiloissa 15.3. ja 6.6.2023. Ensimmäisessä työpajassa käsiteltiin neljää vaihtoehtoista kehittämisskenaariota, visioitiin brändiä ja tarkasteltiin maankäyttökarttoja neljän skenaarion näkökulmista.

Toisessa työpajassa pohdittiin alueen brändiä tarkemmin, pohdittiin liiketoimintakonseptia ja hahmoteltiin seuraavia konkreettisia toimenpiteitä ja niiden vetovastuita.

3.1 SWOT

3.2 Visio

Keski-Suomen moottoriurheilukeskuksen visio kuvaa tulevaisuuden tahtotilan siitä millainen alue parhaimmillaan olisi ja millaiseen kokonaisuuteen tulisi pyrkiä.

Keski-Suomen moottoriurheilukeskus on **organisoitunut**. Tulevaisuudessa alueella toimii organisaatio tai operaattori, joka yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa koordinoi, markkinoi ja myy tapahtumia sekä koordinoi toimintaa sekä ylläpito ja kehitystä. Niin alueen käyttäjille, kävijöille kuin sidosryhmillekin muodostuu kuva yhtenäisestä ja hyvin toimivasta keskuksista.

Vaikka alue on laaja ja se tarjoaa mahdollisuuksia monenlaiseen vapaa-aikaan, urheiluun, tapahtumiin, tulee keskuksen keskittyä eli **fokusoitua** valittuun toimintoihin, jotta kehittäminen olisi tuloksellista. Fokusoiminen ei kuitenkaan tarkoita joidenkin toimintojen poissulkemista, jos ne sopivat kokonaisuuteen ja niille löytyy uskottava toteuttaja, joka on valmis itse panostamaan ko. toimintoihin. Alue tunnetaan kansallisesti erityisesti moottoriurheiluun keskittyneenä tapahtuma-alueena, jossa on laadukkaat, ympäristönäkökulmat huomioivat suorituspaikat valituille lajeille sekä yleisölle.

Alue on **aktiivinen** ja siellä järjestetään erityyppisiä tapahtumia ja toimintaa ympärivuoden. Keski-Suomen moottoriurheilukeskus näkyy ja kuuluu mediassa. Tapahtumista tiedotetaan laajasti, jotta aktiivinen imago vahvistuu. Alueella voidaan järjestää tilaa vaativia isojakin yleisötapahtumia.

Menestymisen kannalta alueen **toimivuus sekä yleisö- ja käyttäjäystävällisyys** ovat keskeisiä tekijöitä. Ihmiset ovat tottuneet vaatimaan enemmän laadullisia tekijöitä toimintaympäristöltään. Alueen tulee olla viihtyisä ja alueella tulee olla helppoa ja turvallista liikkua. Alueen kohteet ja palvelupisteet tulee olla hyvin opastettu.

Kilpailu tapahtumista eri kohteiden välillä on kovaa. Keski-Suomen moottoriurheilukeskuksen tulee **kehittyä ja parantaa jatkuvasti**. Tulevaisuuden kasvu- ja kehittämistarpeet on huomioitu toimintojen laajennusvarauksissa ja infrastruktuurissa (tiet, pysäköinti, kunnallistekniikka, sähkö). Puhtaan/vihreän siirtymän ratkaisumahdollisuudet on hyödynnetty.

3.3 Brändi ja markkinointikonsepti

Brändi hahmottui toimijoiden ja alueen kehittämisestä kiinnostuneiden yhteisessä työskentelyssä; työpajassa, sidosryhmähaastatteluissa ja kyselyissä. Alueen brändinimenä käytetään nimeä:

Keski-Suomen moottoriurheilukeskus

Brändi määrittää yhteisen tekemisen minimitason, esimerkiksi

- Palvelulupaus asiakkaille
- Toiminnan laajuuden taso sovittuna
- Aukioloajat, toiminta-ajat
- Toimijoiden keskinäinen yhteistyö ja kommunikointi sovittuna
- Ajatus yhteisistä kohderyhmistä
- Turvallisuusasiat linjattuina yhteisesti

Keski-Suomen Moottoriurheilukeskus

Alue on

Monipuolinen,
Laajalle käyttäjäryhmälle suunnattu,
Moderni

Teemme töitä sen eteen, että

Keski-Suomen
moottoriurheilukeskus on tunnettu
Alue toimii
Alue kannattaa taloudellisesti

Lupaamme

Laadukkaat tilat ja palvelut
Viihtymistä ja hyvää vapaa-aikaa koko perheelle
Vihreän siirtymän mahdollisuudet huomioidaan

Brändillä tulee olla yhteinen viestintä, yhteisesti sovitut käytännöt, pelisäännöt. Käytäntöjä brändin käyttöön sovitaan yhteisesti, jotta kaikki toimijat niihin sitoutuvat. Käytäntöihin liittyvistä pelisäännöistä vastaa kuitenkin taho, joka toimii brändin omistajana tai hallinnoijana. Keski-Suomen Moottoriurheilukeskuksen brändin haltija sovitaan viimeistään siinä vaiheessa, kun Keski-Suomen moottoriurheilukeskuksella on varsinainen päätoimija.

Brändin esille tuomiseen liittyy selkeä suunnitelma. Suunnitelma laaditaan yhteisesti toimijoiden kesken Keski-Suomen moottoriurheilukeskuksen päätoimijan johdolla. Brändin näkyvyyden ja viestinnän suunnitelmassa määritetään mediat tai asiayhteydet, joissa brändin halutaan näkyvän. Lisäksi suunnitelmallisesti määritetään tapahtumatyypit, joissa brändin näkyvyys nähdään tärkeänä, esimerkiksi moottoriurheilutapahtumissa.

Brändinäkyvyydessä on huomioitava, että osa näkyvyydestä on maksutonta tai hyvin edullista. Osa näkyvyydestä on väistämättä maksullista markkinointia. Esimerkiksi, mikäli halutaan Keski-Suomen

moottoriurheilukeskukselle televisionäkyvyyttä Suomessa moottoriurheilutapahtumien televisiolähetyksissä tai striimauksissa, joudutaan järjestäjiltä tai televisiointioikeuksien haltijoilta ostamaan mainostilaa tai näkyvyyskumppanuutta. Näiden hintaluokka tapahtumaa kohti liikkuu muutamasta tuhannesta kymmeneen tuhansiin euroihin. Mikäli brändille halutaan moottoriurheiluyhteyksissä kansainvälistä näkyvyyttä, tarvitaan televisiointioikeuksien haltijoiden kanssa sovittuja yhteistyö- tai medianäkyvyyspaketteja, joiden arvo voi kohota satoihin tuhansiin euroihin.

Keski-Suomen moottoriurheilukeskuksen kannalta keskeinen näkyvyyden muoto on brändin tuominen esiin sosiaalisessa mediassa. Sosiaalista mediaa voidaan jonkin verran hyödyntää ”ilmaisen” rata-alueen käyttäjäryhmien sosiaalisen median viesteistä, päivityksistä, kalenteritapahtumista ja esimerkiksi kilpailijoiden tapahtumista tekemien päivitysten kautta. Tällaisessa toimijoiden kautta tapahtuvassa viestinnässä etuna on se, että some-näkyvyys kohdistuu hyvin tarkkaan radan potentiaaliin käyttäjäryhmiin tai yleisöön. ”Ilmainen” some-näkyvyys on kuitenkin osin kontrolloimattomaa. Toimijoiden omaan some-aktiivisuuteen liittyen voidaan kuitenkin esittää toiveita esim. yhteisten paikkamerkintöjen ja aihetunnisteiden, ”hashtagien” käytöstä.

Harrastajat ja kilpailijat sekä seura- ja liittotoimijat voivat saavuttaa näkyvyyttä moottoriurheilukeskukselle esim. TikTok-videoilla tai Instagramin tarinoilla. Ne ovat toistaiseksi maksuttomia käyttäjäpäivityksiä. Mikäli näitä päivityksiä tekevät organisaatiot tai yritykset, muuttuvat videoiden julkaisut helposti maksullisiksi. Maksullisuuden kynnyksestä kontrolloivat sosiaalisen median alustat tarkasti.

Sosiaalisen median täyteen hyödyntämiseen liittyy maksullisia elementtejä. Mikäli halutaan näkyvyyttä suurimmilla sosiaalisen median alustoilla, tulee näkyvyyden varmistamiseksi varautua sijoittamaan jonkin verran varoja näkyvyyden parantamiseksi. Mikäli esimerkiksi Keski-Suomen moottoriurheilukeskus haluaa panostaa kohdistettuun näkyvyyteen sosiaalisessa mediassa, on oltava valmis panostamaan muutamia satoja euroja kuukaudessa vuoden 2023 hintatasolla. Sosiaalisen median suuryritykset, kuten Meta (Instagram ja Facebook) sekä Google (hakukone- ja hakusananäkyvyys) myyvät maksullista some-näkyvyyttä. Hintatasot ovat vähitellen nousussa, mutta vastapainoksi näkyvyyden ostaja saa valita tarkat kohdistetut kohderyhmät sekä saa some-jättien analyysityökalujen hyödyt. Mitä laajemmaksi kohderyhmien koot määritetään, sitä kalliimmaksi some-näkyvyys tulee. Esimerkiksi some-mainonnan ulottaminen koko Suomeen tai jopa Suomen rajojen ulkopuolelle nostaa heti näkyvyyspanostusta.

Ilmaisen näkyvyyden aika on siis pääsääntöisesti ohi. Ilmaista näkyvyyttä kuitenkin on saatavissa toiminnassa mukana olevien toimijoiden omien internet-sivujen ja some-päivitysten kautta. Toimijoita ovat esimerkiksi moottoriurheilukeskusta käyttävät seurat ja liitot, keskuksen alueelle sijoittuvat yritykset sekä Laukaan kunta. Tätä mahdollisuutta ei kannata väheksyä eikä hylätä, mutta pelkästään ”ilmaiseen” näkyvyyteen ei voi luottaa.

”Ilmaisen” näkyvyyden perinteinen elementti on aktiivinen viestintä medioiden suuntaan. Mikäli kiinnostavia uutisaiheita tuodaan median tietoisuuteen ja tapahtumista tiedotetaan aktiivisesti, on mahdollista, että media alkaa seurata viestintää ja nostaa Keski-Suomen moottoriurheilukeskuksen aiheita uutisoinnissa esiin. Mediajulkaisujen kohdalla viestinnällinen tavoite on saada julkaistua uutisia ja tiedotteita valtakunnallisissa medioissa. Paikalliset ja alueelliset mediat ovat myös tärkeitä, mutta potentiaalisia käyttäjäryhmiä on tärkeä hakea valtakunnalliselta tasolta.

Nykyisessä toimintakulttuurissa ja näkyvyyden varmistamisessa on jo itsestäänselvyys, että moottoriurheilukeskuksen tapaisella kohteella tulee olla oma ajantasainen internet-sivusto. Internet-sivustoa on tärkeä säännöllisesti päivittää sekä hyödyntää sivuston toiminnassa erilaisia julkaisualustojen toiminnallisuuksia, joilla parannetaan mm. löydettävyyttä hakukoneissa. Lisäksi sivustojen käyttäjiä pystytään melko hyvin profiloimaan käytön perusteella. Internet-sivuston rakentamisessa ja toiminnallisessa ylläpidossa kannattaa hyödyntää esimerkiksi digitaalisen markkinoinnin toimistoja. Sisälön tuottamisessa kuitenkin internet-sivuston omistavan organisaation oma sitoutunut rooli on keskeinen. Laukaan kunta on jo varannut useita soveltuvia domain-nimiä eli www-osoitteita Keski-Suomen moottoriurheilukeskuksen käyttöön. Jo ennen lopullista moottoriurheilukeskuksen vastuutoimijan valinta voidaan alkaa uusien domain-osoitteita hyödyntää sekä tehdä viestinnän ja markkinoinnin suunnitelmia. Siirtymävaiheessa ennen lopullisen toimijan löytymistä brändi- ja viestintätyötä voi johtaa Laukaan kunta. Siirtymävaiheen jälkeen viestintä- ja markkinointivastuu kannattaa siirtää kaupalliselle tai puolikaupalliselle toimijataholle moottoriurheilukeskuksen tultua myyntikelpoisemmaksi palvelujen ja tuotteiden kehityksen myötä.

Markkinoinnin kohderyhmiä tunnistettiin työpajatyöskentelyssä:

ASIAKKAAT	YHTEISTYÖ	SIDOSRYHMÄT	
harrastajat	toimijat/seurat	tapahtumajärjestäjät	
tapahtumakävijät	kunnat	sponsorit	
matkailijat/poikkeajat	yrietykset	tiedotusvälineet	
asukkaat		autourheilukeskukset	

Kuvio 5. Tunnistettuja markkinoinnin kohderyhmiä

4. Kehittämisen vaihtoehdot

4.1 Vaihtoehtoiset kehittämissisiot

Kehittämissisiota haettiin neljän vaihtoehtoisen näkymän kautta:

- Monipuolistuva, voimakkaasti kasvava alue
- Moottoriurheiluun erikoistuva, voimakkaasti kasvava alue
- Monipuolistuva maltillisesti kasvava alue
- Erikoistuva, maltillisesti kasvava alue

4.1.1 VE1 Monipuolistuva ja voimakkaasti kasvava alue

VE1 MONIPUOLISTUVA VOIMAKKAASTI KASVAVA	MITOITUS	INFRA	RAKENNUKSET	ALUEET	ASIAKAS
	Ympärivuotinen liiketoiminta	Tieverkkoa on parannettu	Keskuspaviljonki	Muuntojoustava tapahtuma-alue	Kilpailijat ja tiimit
	Tapahtumien kävijämäärät tuhansia, tapahtumia <u>viikottain</u>	Pysäköintialueita on luotu.	Varasto-/huoltotila	Enduroreittejä siirretty	Harrastajat, seurat
	Harjoittelu- ja leiritys alue	Kunnallistekniikkaa on parannettu	Majoituspalvelut tapahtumien yhteydessä	Luonnonvarainen alue mahdollistaa mm. erätaito tapahtumat	Katsojat
	Tapahtumien määrä noin 30/v			Uudet aktiviteetit, kuten airsoft ja frisbee golf	Yritystapahtumakävijät, matkailijat

Tapahtumat

Tapahtumien määrä (tavoite) ja luonne:

- Moottoriurheilutapahtumat ja moottoriurheiluun liittyvät yritystapahtumat
- Motocross, Karting, Drifting, Tractor Pulling, Enduro, Rallisprint, MM-ralli
  - Tavoite yhteensä 30 kpl /vuosi
- Luontoliikuntatapahtumat esim. maastopyöräily, polkujuoksu, airsoft, frisbee-golf
  - Tavoite yli 50 kpl/ vuosi
- Messut/näyttelyt
  - Tavoite 2-5 kpl / vuosi

- Yritystapahtumat (TYHY, aktiivikokoukset yms.)
  - Tavoite yli 50 kpl /vuosi
- YHTEENSÄ reilusti yli 100 tapahtumaa / vuosi

Vaikutukset

- **Kustannukset** ovat eri vaihtoehdoista korkeimmat, koska **investointien määrä on suurin** ja ne pitää tehdä laadukkaasti ja kestävästi. Infraan liittyvien investointien päävastuu kunnalla, muihin investointeihin yhteistyöllä tai toimijavetoisesti
- **Taloudelliset vaikutukset korkeimmat**, koska alueella on aktiivisesta käyttöä ympäri vuoden ja alueella on tarjolla kaupallisia palveluja. Vaikutuksia (rahavirtoja) syntyy käyttäjien rahankäytöstä sekä alueiden ja tilojen vuokraamisesta
- Kasvava käyttö saattaa lisätä **ympäristövaikutuksia**, mutta osoittamalla toiminnoille tiukemmin suorituspaikat ja ympäristökriteerit, voidaan vaikutuksia vähentää. Alueelle on mahdollista toteuttaa tehokkaampi jätehuolto. Myös aurinkoenergian mahdollisuuksia tulee arvioida.
- **Ilmastovaikutuksia** syntyy lisääntyneestä liikenteestä ja mahdollisesta uudistuvasta maankäytöstä. Toisaalta liikenteen sähköistyminen yleistyy myös moottoriurheilussa ja –harrastamisessa.
- Uusien toimintojen sijoittaminen ja keskittäminen sekä alueen vyöhykkeistäminen selkeyttävät alueen **maankäyttöä**.
- Alueen tiestön, pysäköinnin ja esim. tapahtuma-alueen toteuttaminen edellyttävät **metsänhoidollisia** toimenpiteitä. Samassa yhteydessä alueen viihtyisyyttä voidaan lisätä maisemanhoidollisin toimenpitein. Todennäköisesti positiivisia vaikutuksia talouteen (puun kertaluontoinen myyntitulo) ja energiapuun tuotantoon.
- **Monipuolistuneet toiminnot ja harrastusmahdollisuudet lisäävät henkistä ja fyysistä hyvinvointia** koko seudulla. **Sosiaaliset vaikutukset** ovat positiivisia. Alue tarjoaa myös työmahdollisuuksia esim. nuorille. Toiminta on koordinoitumpaa ja valvottua.

4.1.2 VE2 Erikoistuva ja voimakkaasti kasvava

VE2 ERIKOISTUVA VOIMAKKAASTI KASVAVA	MITOITUS	INFRA	RAKENNUKSET	ALUEET	ASIAKAS
	Ympärivuotinen moottoriurheiluun liittyvä liiketoiminta, sähköajoneuvot	Tieverkkoa on parannettu ja valaistu	Keskuspaviljonki toimitiloinen	Muuntojoustava tapahtuma-alue	Kilpailijat ja tiimit
	Tapahtumien kävijämäärät tuhansia, tapahtumia viikoittain	Pysäköintialueita on luotu., paranneltu ja varapysäköintiä luotu	Varasto-/huoltotila kalustolle, laitteille ym.	Ratakapasiteettia on laajennettu ja parannettu	Harrastajat, seurat
	K-S merkittävin moottoriurheilualaue, yhtäaikaista tapahtumia	Kunnallistekniikkaa on laajennettu suorituspaikoille	Caravan pysäköinti tapahtumien yhteydessä	Uudet moottoriurheilu lajit	Katsojat
	Tapahtumien määrä noin 100/v	Siirrettävät kahvila-, wc- ja saniteettitilat. Sähkön jakelukapasiteetti			Testaajat

Tapahtumat

Moottoriurheilutapahtumat esimerkiksi kilpailut ja moottoriurheiluun liittyvät yritystapahtumat

- Motocross, Karting, Drifting, Tractor Pulling, Enduro, Rallisprint, MM-ralli
  - Tavoite yhteensä 50 kpl /vuosi

Moottoriurheiluun liittyvät koulutus- ja valmennustapahtumat

- Motocross, Karting, Drifting, Enduro, Rallisprint,
  - Tavoite yhteensä 50 kpl /vuosi

Vaikutukset

- **Kustannukset** ovat korkeammat kuin VE1, koska **uuden ratakapasiteetin rakentaminen ympäristönäkökohdat huomioiden on kallista.** Infraan liittyvien investointien päävastuu kunnalla, muihin investointeihin yhteistyöllä tai toimijavetoisesti
- **Taloudelliset vaikutukset** matalammat kuin VE1, koska tapahtumapäiviä on vähemmän ja esim. koulutuksiin ja valmennuksiin osallistuu pienempiä ryhmiä-
- **Ympäristövaikutukset** kohdistuvat rata-alueille ja ennalta sovituille maastoreiteille, joissa ympäristöriskeihin on helpompi varautua. Alueelle on mahdollista toteuttaa tehokkaampi jätehuolto. Myös aurinkoenergian mahdollisuuksia tulee arvioida.

- **Ilmastovaikutuksia syntyy lisääntyneestä liikenteestä ja mahdollisesta uudistuvasta maankäytöstä.** Toisaalta liikenteen sähköistyminen yleistyy myös moottoriurheilussa ja –harrastamisessa.
- Uusien toimintojen sijoittaminen ja keskittäminen sekä alueen vyöhykkeistäminen selkeyttävät alueen **maankäyttöä**.
- Alueen tiestön, pysäköinnin ja mahdollisesti uuden rata-alueen toteuttaminen edellyttävät **metsänhoidollisia** toimenpiteitä. Samassa yhteydessä alueen viihtyisyyttä voidaan lisätä maisemanhoidollisin toimenpitein. Todennäköisesti positiivisia vaikutuksia talouteen (puun kertaluontoiset myyntitulot) ja energiapuun tuotantoon.
- Moottoriurheilupainotteisuus saattaa herättää negatiivisuutta esim. hiihlijalanjälkikeskustelun osalta. Käyttäjäkunta ja harrastusmahdollisuudet ovat yksipuolisempia. **Sosiaalaiset vaikutukset** ovat vähemmän positiivisia kuin VE1:ssä. Alue tarjoaa myös työmahdollisuuksia esim. nuorille. Toiminta on koordinoitumpaa ja valvottua.

4.1.3 VE3 Monipuolistuva, maltillisesti kasvava

VE3 MONIPUOLISTUVA MALTILLISESTI KASVAVA	MITOITUS	INFRA	RAKENNUKSET	ALUEET	ASIAKAS
	Ympärivuotinen harrastustoiminta, omaehtoinen harjoittelu	Tieverkkoa on parannettu, valaistu ja päällystetty	Varastotilaa jossa voidaan huoltaa esim. ylläpitokalustoa	Alueita varataan, mutta toteuttaminen on toimijoiden vastuulla	Kilpailijat ja tiimit
	Erilaisia pieniä tapahtumia lumettomana aikana	Pysäköintialueita on laajennettu ja jäsennelly		Luontoliikunta on huomioitu	Harrastajat, seurat
	Alkuvaiheessa ei edellytyksiä liiketoiminnalle	Kunnallistekniikkaa on laajennettu		Luonnonvarainen alue mahdollistaa mm. erätaito tapahtumat	Katsojat
		Tapahtumakohtaisesti tekniikka voidaan liittää palvelukontteja		Airsoft ja frisbee golf väylät on osoitettu	

Tapahtumat

Moottoriurheilutapahtumat

- Motocross, Karting, Drifting, Tractor Pulling, Enduro, Rallisprint, MM-ralli
  - Tavoite yhteensä 20 kpl /vuosi

Luontoliikuntatapahtumat esim. maastopyöräily, polkujuoksu, airsoft, frisbee-golf

- Tavoite 20 kpl/ vuosi

4.1.4 VE4 Erikoistuva ja maltillisesti kasvava

VE4 ERIKOISTUVA MALTILLISESTI KASVAVA	MITOITUS	INFRA	RAKENNUKSET	ALUEET	ASIAKAS
	Kehitetään nykyisiä käyttömahdollisuuksia moottoriurheilunehdoin	Tieverkkoa on parannettu, valaistu ja päällystetty	Tila varastointiin ja huoltamiseen	Alueen nykyistä ratakapasiteettia kehitetään	Kilpailijat ja tiimit
	Tapahtumien kävijämäärät satoja	Pysäköintialueita on parannettu ja jäsenlly	Caravan pysäköinti		Harrastajat, seurat
	Merkittävä keskisen Suomen moottoriurheilukeskus	Kunnallistekniikkaa on laajennettu			Katsojat
	Erilaisia moottoritapahtumia viikoittain	Tapahtumakohtaisesti tekniikkaan voidaan liittää palvelukontteja			Y

Tapahtumat

Moottoriurheilutapahtumat

- Motocross, Karting, Drifting, Tractor Pulling, Enduro, Rallisprint, MM-ralli
  - Tavoite yhteensä 50 kpl /vuosi

	VE1 monipuolistuva, voimakas kasvu	VE2 erikoistuva, voimakas kasvu	VE3 monipuolistuva, maltillinen kasvu	VE4 erikoistuva, maltillinen kasvu
Kustannukset	2.korkeimmat	korkeimmat	maltilliset	pienimmät
Taloudelliset vaikutukset	korkeimmat	korkeimmat	vähäiset	matalimmat
Ympäristövaikutukset	Saattaa lisätä vaikutuksia, +ympäristökriteerit, jätehuolto	Kohdistuvat rata-alueille, tehokkaampi jätehuolto	Pienet, kävijämäärä kasvaa hallitusti	Kohdistuvat rata-alueille
Ilmastovaikutukset	Lisääntynyt liikenne, uusiutuva maankäyttö	Lisääntynyt liikenne, uusiutuva maankäyttö	Jonkin verran: uudistuva maankäyttö, lisääntyvä liikenne	Liikenne ei merkittävästi kasva, moottoriurheilukin sähköistyy
Maankäyttöön kohdistuvat vaikutukset	keskittäminen sekä alueen vyöhykkeistys selkeyttävät alueen maankäyttöä	keskittäminen sekä alueen vyöhykkeistys selkeyttävät alueen maankäyttöä	keskittäminen sekä alueen vyöhykkeistys selkeyttävät alueen maankäyttöä	Tiestön ja pysäköinnin parantaminen
Metsänhoidolliset vaikutukset	-uudet tapahtuma-alueet +maisemanhoito	-uudet rata-alueet +maisemanhoito	pienet	vähäisimmät
Sosiaaliset vaikutukset	+Monipuolistuneet toiminnot ja harrastusmahdollisuudet lisäävät henkistä ja fyysistä hyvinvointia, työmahdollisuuksia	-Vähemmän positiiviset kuin VE1. +koordinoidumpi toiminta, työmahdollisuudet nuorille	Monipuolistuneet toiminnot ja harrastusmahdollisuudet	Vähemmän positiivisia, yksipuolisemmat harrastusmahdollisuudet

Kuvio 6 . Yhteenvedo vaikutuksista

4.2 Kehitettävän vaihtoehdon valinta

Työpajatyöskentelyssä ja kehittämistiimin tapaamisissa päädyttiin maltillisen kehittämisen skenaarioon, joka painottuu moottoriurheiluun ja -aktiiviteetteihin, mutta tavoittelee myös tapahtumatoiminnan aktivoitumista alueella. Valittu skenaario on yhdistelmä maltillisemmista skenaariosta VE 3 ja VE 4. Alueen kehittäminen vaatii aluksi perusinfrastruktuurin parantamista toiminnallisuuden ja yleisilmeen kohentamiseksi ja Laukaan kunnan tukea yhteistyön organisoimisessa ja yhteisten käytäntöjen löytämisessä. Kunnan on mahdollista hakea kehittämiseen myös rahoitusta kehittämisen eri osa-alueille. Tavoitteena on kuitenkin kunnan roolin väheneminen ja vetovastuun siirtyminen liiketoimintapohjaisen avaintoimijan vastuulle, jonka löytymisessä Laukaan kunnalla on myös maanomistaja selvä rooli.

5. Kehittämissuunnitelma

5.1 Liiketoimintamalli

Keski-Suomen moottoriurheilukeskus ei ole vielä kypsä toimimaan liiketoimintavetoisesti, vaan tois-
taiseksi toimitaan toimijoiden ja kunnan yhteistyömallilla. Tavoitteena tulee kuitenkin visionkin mu-
kaisesti olla, että keskus on tulevaisuudessa organisoitunut ja että kannattava liiketoiminta on mah-
dollista.

Vaihtoehtoisia ja tavoitteellisia liiketoimintakonsepteja tarkasteltiin toisessa työpajassa kahden vaih-
toehdon kautta. Vaihtoehto, jossa **osa-aikainen toimija** vastaa alueen tapahtumien koordinoinnista
ja varauksista sekä olosuhteista ja alueturvallisuudesta on todennäköisempi vaihtoehto, jos toiminta
pysyy nykyisellä tasolla. Yhteistyötä ja koordinaatiota tulee kuitenkin kehittää esim. toimijoiden yh-
teisten ja säännöllisten suunnittelupalavereiden muodossa.

Alueen toimijat vastaavat edelleen omien tapahtumiensa tuotannosta. Alkuvaiheessa kunnan tuki
toiminnalle on merkittävä, koska osa-aikaisella toimijalla on vain vähän ansaintamahdollisuuksia. Alu-
een toimijoiden tulisi osallistua kustannuksiin esim. vastikkeiden ja/tai vuokran muodossa.

Toiminnan kehittyessä tulee pyrkiä kaupallisesti kannattavaan liiketoimintaan siten, että kunnan rooli
ja vastuu toiminnasta ja rahoituksesta pienenee tai poistuu jopa kokonaan. Tämä edellyttää sitä, että
alueen tapahtumat runsastuvat ja monipuolistuvat merkittävästi, jotta **liiketoimintariskillä toimiva
päätoiminen yritys** voisi taloudellisesti kannattavasti vastata palvelutarjonnasta sekä yleisölle että
toimijoille, joko omana tuotantonaan tai alihankkijoiden kanssa. Yritys vastaisi myös kokonaisuuden
koordinoinnista ja varauksista sekä alueen markkinoinnista. Alueen tarjoamat mahdollisuudet kasvaa
ja kehittyä hyödynnetään, kun yritys vastaa myös tapahtumatuoannosta ja – myynnistä sekä uusien
konseptien kehittämisestä. Yritys olisi alueen päävuokralainen, joka vastaisi myös olosuhteista ja
alueturvallisuudesta.

Yrityksen tulovirrat muodostuisivat toimijoilta perittävistä vastikkeista tai aluevuokrista (tapahtuma-
kohtaisesti/ kausikohtaisesti), myös komissipohjaista mallia voidaan kehittää. Harrastustoiminta
(harjoittelu esim. avoimilla ”yleisövuoroilla”) olisi ilmaista ja kunnan tukemaa, kilpailut ja tapahtumat
”maksullisia”.

Tuloja muodostuisi myös yhteistyökumppaneilta esim. sponsorimaksuina tai eri automerkkien/auto-
maahantuojien sähköajoneuvojen ajoharjoittelusta. Yritys tarjoisi myös vuokrauspalveluita, esim:
siirrettäviä katsomoita, saniteettitiloja, tapahtumasähköä jne. Tuloja syntyisi myös omasta tapahtu-
matuoannosta. Näiden lisäksi, käynnistysvaiheessa kunta tukisi toimintaa esim. vastikkeellisesti.

5.2 Yhteistyö alueen yhtenäisyyden rakentamiseksi

Alueen yhtenäisenä näyttäytyminen vaatii toimijoilta entistä säännöllisempää yhteistyötä, jossa jokaisella toimijalla on oma, kaikille selkeä roolinsa. Aluksi kokoavana tahona voi toimia kunnan edustaja, pian kuitenkin alueen huoltaja/fixeri, jonka toimenkuvaan tulee kuulua alueen ylläpitoon, myyntiin ja viestintään liittyvät tehtävät. Ydinryhmän säännölliset tapaamiset yhteisten teemojen kehittämiseksi, yhteinen viestintäkanava ja alueen nimen säännöllinen käyttö käynnistävät näkymistä yhtenäisenä.

Yhteistyön tueksi tarvitaan työkaluja, kuten alueen tapahtumakalenteri ja varausjärjestelmä sekä yhdessä viimeisteltävä brändiohjeistus. Määritellyt kehittämishankkeet ja investoinnin eivät toteudu itsestään vaan tarvitaan aktiivista kunnan ja toimijoiden roolia rahoituksen hakemisessa ja toimenpiteiden toteuttamisessa. Ydintiimissä tulee sopia myös myyntiin liittyvistä toimintatavoista ja aluevarausten prioriteeteista. Työpajoissa tunnistetut yhteistyön mahdollisuudet (Gradia maankäytön kehittämistöissä, AKK:n asiantuntemus moottoriurheilukilpailujen vaatimuksista ym.) tulee hyödyntää ja alueen huoltajan/fixerin tärkeä tehtävä on laajentaa yhteistyöverkostoa esimerkiksi ammattikorkeakoulujen ja muiden aluekehittäjien sekä tapahtumatoimijoiden suuntaan.

LAUKAAN KUNTA	TOIMIJAT	SIDOSRYHMÄT
<ul style="list-style-type: none"> • Master Plan toimeenpano ja seuranta • maankäytölliset edellytykset • koordinointi, huoltajan/fixerin nimeäminen • hankkeistus • investointien edistäminen • uusien toimijoiden houkuttelu • tiedottaminen	<ul style="list-style-type: none"> • oman toiminnan ja osaamisen kehittäminen • aktiivinen osallistuminen alueen yhteistyöhön, hankkeisiin ja tapahtumatuotantoon • ratojen kehittäminen • kilpailutoiminnan aktivointi • tiedottaminen	<ul style="list-style-type: none"> • alueen näkyvyyden nostaminen • tiedonvaihto • yhteishankkeet • oheispalvelut • rahoitus/investoinnit

5.3 Maankäyttö ja kiinteistöt

5.3.1 Maankäytön ja ympäristörakentamisen kehittämisenäkymät

Tavoitteet

Maankäytön kehittämisessä **keskeisenä tavoitteena on muodostaa suunnittelualueesta yhtenäinen, orientoitavuudeltaan helposti hahmottuva ja saavutettava moottoriurheilukeskuskokonaisuus.** Kansainvälisestäkin merkittävän keskuksen taajamakuullinen ilme kehittyä ja selkeytyä uusien maankäyttötoimintojen kautta. Alueen nykyiset toiminnot sijaitsevat etäällä toisistaan ja uudella väyläverkostolla niitä ja tulevia uusia toimintoja on tarkoitus kytkeä paremmin toisiinsa.

Kuva 7. Maankäyttösuunnitelma
Toimenpiteet

Alueella toimivan Gradian oppilaitoksen maansiirtotöiden opettelu luo oman leimansa alueelle. Maankäyttösuunnittelussa **maansiirtotöiden harjoittelalueet rajataan moottoriurheilukeskuksen viereisille alueille**. Nuo alueet toimivat jatkossa erilaisten kilpailujen optioalueina. Maansiirtotarjoukset ovat oiva mahdollisuus moottoriurheilukeskukselle ja erilaisille kilpailutilanteille ja niiden maankäyttötarpeille. Kilpailutilanteissa maastoa muokataan ja hypyreitä rakennetaan suotuisiin paikkoihin.

Mm. **raskaiden ajoneuvojen kiihdytysuoraa tarvitaan kasvattaa** ja sen tulevaisuuden sijainti löytyy jo ennestään avoimelta ja sijainniltaan keskeiseltä metsähakkuukohtalta ns. ”kiitoradalta”. Tuon akselin molempiin päihin sijoittuvat sekä pohjoinen areena-alue, että eteläiset Motocross ja Karting-keskukset.

Olemassa oleva väyläverkosto luo suunnittelulle hyvät lähtökohdat. Laajan suunnittelun eri osat ovat saavutettavissa jo nyt, mutta **väylille luodaan selkeä hierarkia ja uusia yhteyksiä avataan tarpeen mukaan. Keskeistä on opastaa tulijat selkeille sisääntuloille ja siitä alueen eri osiin. Pysäköinnille varataan sisääntulojen lähetyville omat alueensa**. Nämä alueet tulevat tarpeeseen erityisesti kilpailutilanteissa. **Keskeinen kiihdytysajojen kiitorata / jarrutustestiväylä toimii tarpeen mukaan pysäköinti- ja messualueena**.

Motocross ja Karting -ratojen laajentamistarpeet huomioidaan maankäyttövarauksilla etelässä ja idässä. Niiden **yhteyteen rakennetaan yleisöä ja harrastajia palvelevia uusia logistiikka- ja pysäköintialueita**, joissa myös perävaunulliset ajoneuvoyhdistelmät mahtuvat pysäköimään. **Alueiden yhteyteen kehitetään picnic-paikkoja virkistymistä ja taukoajoja varten sekä rauniokoira -kenttä** olemassa olevan ja maanpinnaltaan käsitellyn metsäaukion yhteyteen.

Ympäristörakentaminen

Eri toimintoja rajataan erityisesti viherrakentamisen keinoin ja maastonmuokkauksin. Alueen **ylijäämämassoja voidaan sijoittaa mm. kiihdytysuoran viereen rakennettavaan suoja-
penkkaan, joka on turvallinen katselu-/ katsomopaikka myös yleisölle. Maavalli suojaa länsipuolista uutta ajoyhteyttä ja vaimentaa myös kiihdytystilanteista aiheutuvaa melua**.

Alueen keskeistä toiminta-aukiota rajataan uudella **varikko/tapahtumarakennuksella** ja katsomoalueilla. **Asfalttialuetta laajennetaan erityisesti drifting-ajoja varten ja uusi kiihdytysuora asfaltoidaan aukiolta etelään**. Ajoharjoitteluradan yhteydessä toimii edelleen ns. kasi-rata alueen itälaidalla. **Tractorpulling- rataa laajennetaan niin ikään itään päin**.

Kuva 8. Havainnekuva kokoajasuoralta

Alueiden opastusta kehitetään yleisön ohjaamiseksi ja eri toimintojen helpommin löytämiseksi. **Sisääntuloporttialueelle pohjoisessa sijoitetaan kiertoliittymä**, joka jakaa moottoriturheilualueen ja eteläisen pientalo ja loma-asuntoalueen liikenteen erilleen. Kiertoliittymään sijoitetaan ympäristötaide-elementti kuvaamaan alueen moottori -teemaa.

Väylien valaistuksella nostetaan alueen laatu- ja turvallisuustasoa. Erityisvalaistuksella voidaan korostaa ympäristön yksityiskohtia, mm. kauniita puuyksilöitä tai kalliopaljastumia.

Alueen metsiköissä risteilee enduro-metsäreittejä, joita on tarkoitus jatkossakin sallia harjoitus- ja kilpailukäytössä. Talviaikaan ko. reittejä voidaan käyttää muihin urheilulajeihin.

Kuva 9. Näkymä uudelta sisäänkäynniltä

Hulevedet

Hulevesiä alueella syntyy pääosin päällystetyiltä liikennöinti- ja pysäköintialueilta. Alueen hulevedet tulee kerätä ja johtaa pois asianmukaisin järjestelmin, alueella tulee varautua hulevesien viivyttämiseen ennen poisjohtamista. Varikkoalueiden hulevesille suositellaan öljy- ja hiekanerotusta. Mikäli alueelle sijoitetaan ajoneuvojen pesupaikka, tulee syntyvät pesu- ja hulevedet johtaa käsittelyyn tai varautua niiden johtamiseen jätevesiviemäriin.

5.3.2 Infrastruktuurin parannukset

Liittymä vt 13

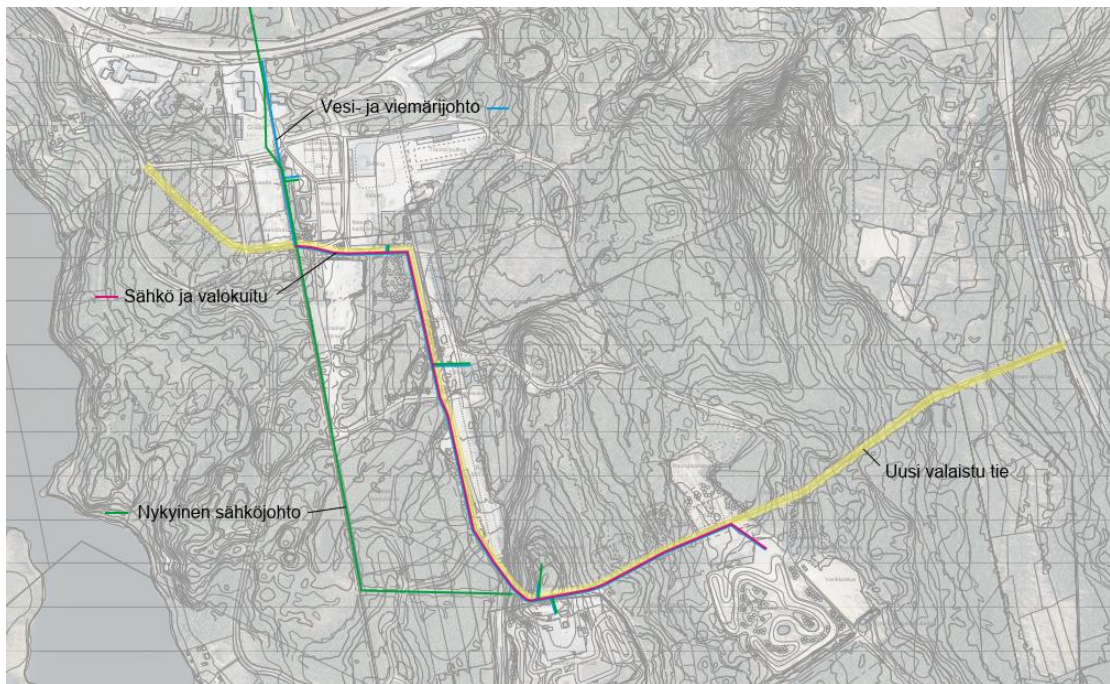
Valtatie 9 parantamista varten Lievestuoreen kohdalla on laadittu tiesuunnitelma, jonka mukaan mm. valtateiden 9 ja 13 liittymää parannetaan rakentamalla eritasoliittymä. Tiesuunnitelma ulottuu valtatiellä 13 noin puoli kilometriä nykyisestä liittymästä etelään. Jos valtatielle 13 (Mikkeliintie) harkitaan rakennettavaksi uusi liittymä hankealueelle, tulee suunnitelma esittää hyvissä ajoin ELY-keskukselle. Alustavan kannanoton mukaan uuden liittymän rakentaminen on periaatteessa mahdollista etenkin, jos sillä korvataan vanha liittymä. Valtatiellä 13 on kuitenkin 100 km/h nopeusrajoitus ja liittymä edellyttäisi rajoituksen pudottamista 80 km/h. Tämä ei ole suotavaa liikenteen sujuvuuden kannalta. Uuden liittymän rakentaminen edellyttää siten tarkempia selvityksiä.

Infrastruktuuri

Alueen uusi Läntinen sisääntulotie on esitetty Ruuhimäentien kiertoliittymästä alkaen kiihdytys-/jarrutussuoran loppuun palveluaukiolle saakka 7m leveänä, asfalttipintaisen tienä. Tien yhteyteen tehdään kevytliikennettä varten 3m leveä yhdistetty jk+pp väylä. Tästä tieyhteys jatkuu mukailien nykyistä tieyhteyttä 6m leveänä asfalttipintaisena tienä Ruuhimäki Circuitin kautta Motocross radalle ja tästä aina Mikkeliintielle, joka toimii itäisenä sisääntuloväylänä. Väylät valaistaan nykyaikaisilla energiatehokkailla led-valaisimilla.

Alueelle vesihuolto tulee 9-tien pohjoispuolelta Gradian rakennuksen kohdalta. Tien alituksen putkikoot on jätevesi 200mm ja vesijohto 160mm. Uutta vesihuoltolinjastoa alueelle on ajateltu rakennettavan noin 2200m eli Motocross radalta Gradian kiinteistölle saakka. Jätevesien johtaminen vaatii yhden jäteveden pumppaamon rakentamisen. Vesihuoltolinjat sijoitetaan pääosin tierakenteen yhteyteen.

Alueen sähköliittymät ja tietoliikenneyhteyksiä varten asennettava valokuituverkko sijoitetaan myös tierakenteen yhteyteen maakaapelina.

Kuva 10. Infrastruktuuri; sähkö ja valokuitu sekä vesi- ja viemäri

FCG		25.8.2023	
Laukaan kunta			
Laukaa Areenan Master Plan			
rakennusosa	tarkenne		Yhteet
Kiertoliittymä + alueen väylät			1 100 000 €
Väylävalaistus			185 000 €
Vesihuolto			380 000 €
Sähkö- ja tietoliikenneverkko			67 000 €
Kiihdytysuora			396 000 €
Jarrutusuora (P5-P7, 500 ap)			3 575 000 €
Maavalli kaivuumaista			--
P-alue 1 (150 ap)			561 600 €
P-alue 2 (400 ap)			1 101 600 €
P-alue 3 (250 ap)			777 600 €
P-alue 4 (200 ap / opiskelijat)			347 400 €
P-alue 9 (150 ap)			475 200 €
P-alue 10 (150 ap)			475 200 €
P-alue 11 (120 ap)			354 240 €
Matkailuajoneuvoparkki			256 500 €
Matkailuajoneuvojen palveluaukio			397 800 €
Motocros varikonlaajennus 1			321 600 €
Motocros varikonlaajennus 2			430 200 €
Tractor pulling, laajennus			432 000 €
Drifting			3 276 000 €
Yhteensä		(alv. 0%)	14 909 940 €
rakennusosa	tarkenne	yks	Yhteensä
Ympäristölupa (+viranomaismaksu 2300€)	koko alue		12 300 €
Melumallinnus	koko alue		8 500 €
Yhteensä		(alv. 0%)	20 800 €
2-vaihe			
rakennusosa	tarkenne	yks	Yhteensä
P-alue 8 (500 ap)			561 600 €
Yhteensä		(alv. 0%)	561 600 €

Taulukko Maankäyttösuunnitelman toimenpiteiden kustannusarviot.

5.4 Ympäristöluvit

Keski-Suomen Moottoriurheilualueella toimivien tahojen ympäristölupien mahdollista yhdistämistä, ja samalla laajentamista kattamaan kaikki alueen nykyiset ja suunnitellut toiminnot, käsiteltiin 19.6.2023 järjestetyssä ennakkoneuvottelussa. Kokoukseen osallistuivat Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston, Keski-Suomen ELY-keskuksen, Laukaan kunnan ja konsultin (FCG) edustajat. Neuvottelun tuloksena päädyttiin toteamaan, että **yhden luvan malli olisi mahdollinen** ja myös helpompi viranomaisten kannalta. **Toisena vaihtoehtona on jatkaa nykyisten lupien pohjalta ja hakea uusi lupa uusille toiminnoille.** On kuitenkin huomattava, että nykyisten toimintojen laajentaminenkin edellyttää lupien uusimista. Asiasta ei myöskään ole vielä virallisesti keskusteltu nykyisten lupien haltijoiden kanssa.

Esimerkkinä yhteisluvasta mainittiin Hyvinkään Vauhtipuisto. Yhteislupa edellyttää nimettyä organisaatiota, joka vastaa lupapalveloitteiden noudattamisesta. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee laatia ns. yhteisvaikutusten arviointi. Yhteisvaikutukset tulee kuitenkin jo nyt huomioida esim. melun osalta. Muita huomioitavia tekijöitä ovat mm. hulevedet, mahdolliset kemikaalit (liukkaankelin ajoharjoittelu) sekä polttoaine- ja öljyvuodot. Lisäksi mahdollisten pesu- ja huoltopaikkojen suunnitteluun tulee kiinnittää huomiota. Yhden luvan lähestymistapa voi aiheuttaa joidenkin toimintojen osalta toiminta-aikojen tiukentumista, mikä saattaa johtaa pitäytymiseen vanhassa käytännössä.

Alueelle voidaan siten tulevaisuudessa hakea vain yksi ympäristölupa, joka kattaa kaikki nykyiset ja suunnitellut toiminnot. Tämä edellyttää vastuorganisaation nimeämistä. Lähtötilanteessa ei kuitenkaan ole vielä toimijaa, joka ottaisi vastuun asiasta. Asiasta tulisi myös keskustella nykyisten toiminnanharjoittajien kanssa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Uutta ympäristölupaa haettaessa voi tulla muutoksia nykyisten lupien määräykseen.

- Muita huomioitavia ympäristöön vaikuttavia tekijöitä ovat mm.
  - ajoharjoitteluradan liukkaankelin ajoharjoitteluun tarvittavat mahdolliset kemikaalit
  - hulevesien hallinta, varsinkin jos tulee paljon uutta päällystettyä pintaa (esim. pysäköintialueet). Tällä hetkellä hulevedet ohjataan ojia pitkin Lievestuoreen järveen.
  - jos alueelle tulee kaluston pesu- tai huoltopaikkoja, tulee nämä alueet suunnitella huolella.
  - jos ajoneuvoja rikkoontuu radoilla (esim. jokamiesluokka), tulee mahdollisiin polttoaine-/öljyvuotoihin varautua.

5.5 Kehittämisen organisointi ja roolijako

Peruseriaatteena tulee olla, että kehittämisen organisointi ja toteutus on yritysvetoista, mutta varsinkin alkuvaiheessa kunnan rooli on merkittävä. Alkuvaiheessa kunta vastaisi yleisistä toiminnoista ja alueista, alueen toimijat omien ”ratojensa” ylläpidosta ja kehittämisestä.

Tulevaisuudessa organisaatiomalli voisi olla esim. seuraava:

Yhtiö X	Seurat/yhdistykset Y	Laukaan kunta
<ul style="list-style-type: none"> Vastaa operatiivisesta toiminnasta ja kehittämisestä Päävuokralainen 	<ul style="list-style-type: none"> Alivuokralaisia (vaihtoehtoisesti voisivat perustaa yhdistyksen, joka omistaa yhtiön X:n) (vaihtoehtoisesti toimisi päävuokralaisena) 	<ul style="list-style-type: none"> Maanomistaja Varmistaa kehittämissuunnitelman toteutumisen

5.6 Vihreä siirtymä ja kestävyys

EU:n vihreän kasvun strategia, Green Deal, ja siihen sisältyvä vihreän siirtymän vaatimus vaikuttavat läpileikkaavasti kehittämiseen ja rahoitukseen niin EU-tasolla kuin kaikissa kotimaisissa toimissakin. Esimerkiksi vähintään 30 % EU-rahoituksesta kohdistetaan vihreisiin investointeihin.

Usein puhutaan myös vihreästä ja digitaalisesta kaksoissiirtymästä. Sillä tarkoitetaan digitalisaation ja datan hyödyntämistä tavalla, joka edistää hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa. Tavoitteena on samaan aikaan sekä ihmisten hyvinvoinnin edellytysten siirtäminen sukupolvelta toiselle että luonnon hyvinvoinnin turvaaminen. (Sitra)

Vastuullisuuden ja ESG-raportoinnin vaatimukset koskettavat kaikkia yrityksiä. Vastuullisuus- eli ESG-raportoinnissa yritys raportoi toimintansa kolmenlaisista vaikutuksista: 1) ympäristövaikutuksista (Environmental); 2) sosiaalisista (Social) sekä 3) taloudellisista ja hallinnollisista vaikutuksista (Governance). Vastuulliset yritykset myös saavat rahoitusta paremmilla ehdoilla ja hinnalla, ja sama periaate laajenee myös vakuutuksiin. Myös suuret yritykset edellyttävät usein kumppaneiltaan tarkempaa vastuullisuusraportointia.

Keski-Suomen Moottoriurheilukeskuksen kehittämisen näkökulmasta vihreä siirtymä merkitsee sekä keppiä että porkkanaa. EU:n ja valtion taholta tuleva lainsäädäntö ja muu ohjaus, kestävän rahoituksen taksonomia mukaan lukien, edellyttävät areenan rakenteilta ja toimintoilta entistä suurempaa ilmasto- ja ympäristökestävyyttä ja panostuksia hiilijalanjäljen pienentämiseen kaikilla osa-alueilla. Toisaalta vihreään kehittämiseen myös ohjautuu rahoitusta. Sitran tulevaisuussanaston määritelmän mukaan hiilikädenjäljellä tarkoitetaan tuotteen, prosessin tai palvelun ilmastohyödyt eli päästövähennyspotentiaali käyttäjälle. Sitä voi luoda niin valtio, kunta, yritys ja yhdistys kuin yksittäinen ihminenkin. Kun esimerkiksi yritys tuottaa hiilikädenjälkeä asiakkaalleen, asiakas

pystyy alentamaan omaa hiilijalanjälkeään. Hiilikädenjälki korostaa myönteisiä päästövaikutuksia tulevaisuudessa, kun taas hiilijalanjälki keskittyy kielteisiin päästövaikutuksiin tällä hetkellä. Vastuullisen ja ilmastoviisaan toiminnan ja siitä viestimisen kautta on myös mahdollista kasvattaa alueen näkyvyyttä ja kilpailukykyä ja ylipäätään rakentaa vihreää imagoa.

Osana Green Dealia EU on julkaissut osana Green Dealia kestävän rahoituksen toimintasuunnitelman ja luokittelujärjestelmän, ns. kestävän rahoituksen taksonomian, jonka avulla toiminnot voidaan tunnistaa kestäviksi. Taksonomialla edistetään EU:n ympäristötavoitteiden saavuttamista ja vihreää siirtymää ohjaamalla rahoitusta kestäviin kohteisiin. Taksonomiaa sovelletaan mm. pankkirahoituksessa ja EU-rahoitteisissa hankkeissa. Varsinainen raportointiejärjestelmä koskee tässä vaiheessa vain rahoituslaitoksia ja pörssiyrityksiä, mutta järjestelmä tulee laajenemaan muihin yrityksiin.

Kuva 11. DNSH -periaatteen kuusi ympäristötavoitetta, joille rahoitettava toiminta ei saa aiheuttaa haittaa.

Kestävän rahoituksen taksonomiassa on määritelty kriteerit, miten taloudellinen toiminta voi edistää yhden tai useamman ympäristötavoitteen saavuttamista aiheuttamatta haittaa muille tavoitteille. Kyseessä on DNSH – Do No Significant Harm eli ei merkittävää haittaa -periaate, jonka mukaan rahoitettava toiminta ei saa aiheuttaa haittaa yhdellekään kuudesta ympäristötavoitteesta jaksen on edistettävä vähintään yhtä niistä.

DNSH-kelpoisuus sisältyy lähtökohtaisesti Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelmaan (EAKR, ESR+, JTF), jossa tuettava toiminta on luonteensa vuoksi todettu DNSH-periaatteen mukaiseksi. Investointien osalta hankkeiden periaatteen mukaisuus varmistetaan tarvittaessa valintaprosessin aikana. Ehdoton

vaatimus DNSH-arviointi on mm. elvytysrahoituksessa (RRF eli Suomen kestävän kasvun ohjelma), jonka rahoitus on jo suurimmaksi osaksi käytetty ja viimeiset hautkin päättyvät näillä näkymin vuoden 2023 aikana.

Seuraavaan taulukkoon on koottu ehdotuksia siitä, miten vihreän siirtymän ja siihen liittyvät digitaalisuuden ja kestävyuden vaatimukset voisi ottaa huomioon moottoriurheilukeskuksen tulevassa kehittämisessä. Moniin toimenpiteistä on myös mahdollista saada ulkopuolista kehittämis- tai investointirahoitusta joko yhdistämällä niitä osaksi isompia hankkeita tai omana erillisenä toteutuksestaan. Myös ilmastonmuutokseen hillitsemiseen tai siihen sopeutumiseen kuten riskienhallintaan on saatavissa rahoitusta.

Infra, rakennukset ja rakenteet	Ajokalusto, käyttövoimat	Tapahtumat, matkailu, vapaa-aika	Digitaalisuus
<ul style="list-style-type: none"> • Kierrätys maanrakennuksessa • Ilmastokestävä rakentaminen ja perusinfra • Puurakentaminen ja puumateriaalien käyttö • Kiertotalousmateriaalien hyödyntäminen (rakentaminen, asfalttipinnat jne.) • Tilojen moni- ja yhteiskäyttö • Pop-up-rakenteet mahdollistava infra • Veden säästäminen • Muovin käytön vähentäminen • Energiasiirtymä (uusiutuvat energiamuodot, aurinkopaneelit jne.) • Energiaremontit (energiatohokkuusinvestoinnit) 	<ul style="list-style-type: none"> • Vihreiden käyttövoimien suosiminen/edistäminen kilpailu- ja harjoittelutoiminnassa • Riittävät sähkölaatuspisteet • Uusiutuvien polttoaineiden tankkausmahdollisuudet • Kehittämis- ja testausalustan tarjoaminen vihreille ratkaisuille • Uuden teknologian showroom- ja näyttelytoiminta 	<ul style="list-style-type: none"> • Vähähiilisten liikenne- ja liikkumispalvelujen kehittäminen • Viipymän pidentäminen alueella ja sen lähiympäristön kohteissa • Käyttäjien ja kävijöiden opastaminen vastuulliseen ja ympäristöystävälliseen toimintaan • Lähi-, luomu- ja kasvisruuan suosiminen • Sesonkiraaka-aineiden tarjoaminen • Hävikin pienentäminen ja hyödyntäminen • Kattavat kierrätysmahdollisuudet 	<ul style="list-style-type: none"> • Digitaalisen myynnin ja markkinoinnin kehittäminen • Älykäs valaistus (linkitys kulunvalvontaan, opastukseen ym.) • Tiedolla johtaminen ja big datan hyödyntäminen • Tapahtumajärjestämisen digitalisointi (resurssitehokkuus) • Virtuaali- ja hybridiratkaisujen kehittäminen, pelillisuus (esim. harjoittelu-toiminta) • Digitaaliset julkaisut paperisten sijaan • Digitaaliset sovellukset lipunmyyntiin ja pysäköintiin
Kestävät hankinnat	Ilmastotoimet		Markkinointi ja viestintä, imago

<ul style="list-style-type: none"> • Kestävyy- ja kiertotalouskriteereiden painotus sekä elinkaariajattelu hankinnoissa • Sertifikaatit ja ympäristömerkit • Uudelleenkäyttö, korjaus, liisaus • Yhteishankinnat 	<ul style="list-style-type: none"> • Hiilijalanjäljen pienentäminen • Kompensointimahdollisuuksien kehittäminen ja tarjoaminen (alueen käyttäjät, tapahtumakävijät, matkailijat ym.) • Luonnon monimuotoisuuden suojeleminen ja ennallistamistoimet ympäristössä, ympäristösponsorointi • Kulttuurimaiseman hoito • Pienet teot ja talkoilu 	<ul style="list-style-type: none"> • Vihreyden ja vastuullisuuden esille nostaminen • Ympäristöohjelman laatiminen (vrt. esim. AKK) • Kestävyyden todentaminen (esim. hiilijalanjälkilaskelmat, päästömittaukset, sertifiointit) ja näkyväksi tekeminen
--	--	--

Taulukko: Vihreään siirtymän mahdollisuuksia Keski-Suomen moottoriurheilukeskukselle

Kompensointimalli on harkittava asia. Mitä on huomioitava?

Ekologisen kompensoinnin peruseräkkeet ovat esimerkiksi seuraavat:

- Ennen kompensoinnista tulisi haittoja välttää ja väistämättä aiheutuvaa haittaa lieventää heikennettävällä kohteella.
- Kompensointivastuu on heikennyksen aiheuttajalla.
- Uhanalaisten lajien ja luontotyyppien osalta suositellaan samanlaisella luonnonarvolla hyvittämistä, mikäli se vain on mahdollista.
- Kompensoinnin tavoite on kaikkien ekologisten heikennysten hyvittäminen (No Net Loss, NNL) tai nettopositiivisuus (Net Positive Impact, NPI).
- Hyvitykset tulisi ensisijaisesti tuottaa ennakkoon eli ennen heikennystä. Jos ennakkolinainen hyvitys ei ole mahdollista, kompensointiin tähtäävät toimenpiteet pitäisi aloittaa viimeistään 2–5 vuoden kuluessa heikennyksestä.
- Hyvityksiä voi tuottaa ennallistamalla tai hoitamalla lajin elinympäristöä tai luontotyyppiä esiintymään (ennallistamishyvitys) tai suojelemalla arvokkaita luontokohteita (suojelehyvitys) tai näiden yhdistelmällä. (SYKE)

Kompensointitoimenpiteissä tulee muistaa lisäisyyden ja pysyvyyden periaatteet:

Lisäisyys on ehkä tärkein kompensointiin liittyvä käsite • Kompensoinnin tuotettava jotakin uutta luonnolle • ”Yhteiskunnallinen” ja ”ekologinen” lisäisyys

Pysyvyys: hyvityksen oltava lähtökohtaisesti pysyvä. • Väliaikaiseen hyvitykseen perustuva järjestelmä tuomittu epäonnistumaan. ([Joel Jalkanen Ekologisen kompensoinnin kestävän toteuttamisen reunaehdot.pdf](#))

5.7 Rahoitusmahdollisuudet ja investoinnit

Moottoriurheilukeskuksen ja sen eri osa-alueiden kehittämiseen on olemassa erityyppisiä rahoituslähteitä, niin kotimaisia kuin kansainvälisiäkin. Rahoitusmahdollisuuksia on hyvä tarkastella

laajempien kehittämisteemojen kautta, esimerkkeinä vaikkapa vihreä ja digitaalinen siirtymä, kestävä ja ilmastoviisas infrastruktuuri, kiertotalous tai uuden liiketoiminnan kehittäminen ja kansainvälistyminen. Silläkin on vaikutusta, kuka rahoitusta hakee; yritys vai voittoa tavoittelematon toimija kuten kunta - ja onko mukana mahdollisia kumppaneita.

Jotkin rahoituslähteet soveltuvat vain julkiselle sektorille tai muuten voittoa tuottamattomille toimijoille kuten yhdistyksille tai koulutus- ja tutkimusorganisaatiolle, toiset taas vain yrityksille. Monissa ohjelmissa on kuitenkin mahdollista toteuttaa yhteishankkeita, joihin voi osallistua erityyppisiä toimijoita yhdessä: esim. kunta, koulutus- ja tutkimusorganisaatiot, yritykset ja paikalliset yhdistykset. Myös yritysten yhteishankkeet palveluiden kehittämiseksi ovat mahdollisia. Joskus rahoitusta voivat myös kokonaisuutta täydentävät, muualta tulevat yritykset, jotka tulisivat esimerkiksi pilotoimaan uusia tuotteita tai palveluja alueelle skaalatakseen niitä myöhemmin laajemmille markkinoille.

Julkiset toimijat ja kehityshankkeet mahdollistajina – AURA ja CAP27

Keskeisimmät kansalliset rahoituslähteet julkisille toimijoille moottoriurheilukeskuksen ja siihen liittyvän laajemmankin kokonaisuuden (esim. matkailullinen palvelukehitys ja vähähiilinen toimintaympäristö) ovat ns. AURA-rahastot sekä maaseuturahasto.

Alempana olevaan taulukkoon on koottu **AURA-rahastojen eli Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman** toimintalinjat ja erityistavoitteet. EAKR:n ensimmäisessä toimintalinjassa korostuvat TKI-työ, digitalisaatio, pk-yritysten kasvu ja kansainvälistyminen. Toisessa toimintalinjassa rahoitetaan energiatehokkuuteen, ilmastoon ja kiertotalouteen liittyviä toimenpiteitä. ESR+ mahdollistaa osaamisen kehittämisen ja osaajien saannin turvaamiseen liittyviä hankkeita. JTF:ssä keskeistä on elinkeinorakenteen monipuolistaminen sekä uudet liiketoimintamahdollisuudet ja työpaikat.

EAKR	ESR+	JTF
<p>TL 1 Innovaatiivinen Suomi</p> <p>1.1 Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen</p> <p>1.2 Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi</p> <p>1.3 Pk-yritysten kasvun ja kilpailukykyyn parantaminen</p> <p>TL 2 Hiilineutraali Suomi</p> <p>2.1 Energiatehokkuus-toimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen</p> <p>2.2 Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen</p> <p>2.3 Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen</p> <p>TL 3 Saavutettavampi Suomi (vain Itä- ja Pohjois-Suomessa)</p>	<p>TL4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi</p> <p>Tavoitteena on tukea työllisyyttä, osaamista, työelämän kehittämistä, jatkuvaa oppimista ja joustavia koulutuspolkuja.</p> <p>(TL 5 Sosiaalisten innovaatioiden Suomi</p> <p>Tavoitteena on tukea lastensuojelun asiakkaana olevien sekä erityisesti kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten elämäntilannetta ja pärjäämistä.</p> <p>TL 6 Aineellista puutetta torjuva Suomi</p> <p>Tavoitteena on auttaa heikommassa asemassa olevia tarjoamalla tukea elintarvikkeiden ja perushyödykkeiden hankintaan. Samanaikaisesti pyritään tarjoamaan muita palveluja, joilla avunsaajien tilannetta parannetaan.)</p>	<p>TL 7 Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi</p> <p>Tuetaan elinkeinorakenteen monipuolistamista, uusien liiketoimintamahdollisuuksien ja työpaikkojen luomista sekä TKI-toimintaa. Lisäksi tuetaan turvetuotantoalueiden kestävää jälkikäyttöä ja ennallistamista.</p> <p>Elinkeinojen monipuolistamisen toimenpiteissä huomioidaan maakunnan älykkään erikoistumisen strategiassa esitetty kehittämispotentiaali, erityisesti vihreän talouden työpaikat ja vihreän teknologian uudet ratkaisut ja niiden mukanaan tuomat uudet liiketoimintamahdollisuudet.</p>

Taulukko: Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman toimintalinjat ja erityistavoitteet

[Keski-Suomen JTF-suunnitelman](#) erityisinä tavoitteina aluetalouden uudistamisessa ja monipuolistamisessa on, että:

- alueen elinkeinorakenne monipuolistuu,
- yritystoiminta uudistaa kilpailukykyä perustaa ja säilyy siirtymässä elinvoimaisena,
- siirtymästä aiheutuva työttömyys ja muut kielteiset vaikutukset on minimoitu,
- siirtymän vuoksi työttömäksi jääneet ovat löytäneet uutta työtä, yritystoimintaa tai koulutusta,
- nuorten osallisuus, koulutustaso ja työllistyminen kasvaa,
- maakunnan työllisyysaste paranee,
- siirtymässä hyödynnetään monipuolisesti erilaisia ratkaisuja ja toimintamuotoja,
- kiertotalouden, resurssi- ja materiaalitehokkuuden sekä luonnonvaratuottavuuden osaaminen vahvistuu,
- uusia teknologioita otetaan käyttöön tuotannon sekä yritysten kasvun vahvistamiseksi ja
- kokonaiskestävyyden mukaiset toimintamallit ovat käytössä.

Aluetalouden uudistumista ja monipuolistumista edistävän tutkimus- ja innovaatiotoiminnan osalta Keski-Suomen JTF-suunnitelmaan on nostettu seuraavat tavoitteet:

- Kokonaiskestävyyttä ja hyvinvointia vahvistava TKI-toiminta lisääntyy.
- Resurssi- ja materiaalitehokkaita tuotteita, palveluja ja tuotantomenetelmiä kehitetään.
- Maakunta on bio- ja kiertotalouden osaamisen ja TKI-toiminnan kärkimaakunta.

- Hiilineutraaliutta tukevat ratkaisut ja toimintamallit ovat käytössä yhteiskunnan eri osa-alueilla.
- Uudet digitaaliset ratkaisut ja toimintamallit ovat käytössä.
- Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät ilmastotavoitteiden mukaisesti.
- Energiajärjestelmä uudistuu ja uusiutuvien energialähteiden ja polttoon perustumattomien teknologioiden osuus kasvaa maakunnan energiantuotannossa.
- Energia- ja materiaalitehokkuus paranee.
- Kestävän energiajärjestelmän osaaminen vahvistuu

Julkiset toimijat hakevat AURA-rahoitusta joko Keski-Suomen liitosta tai ELY-keskuksesta (Huom. yrityksen kehittämisavustuksia, joihin rahoitus tulee joko EAKR:stä tai JTF:stä, haetaan ELY-keskuksesta). Hakemukset jätetään sähköiseen EURA2021-järjestelmään. Länsi-Suomen alueella avoinna olevista hauista löytyy tietoa seuraavasta linkistä: <https://rakennerahastot.fi/lansi-suomi/hakuajat-lansi-suomi>.

Maaseuturahaston (CAP27-suunnitelma) rahoituksen tavoitteena on maaseutualueiden elinvoimaisuuden vahvistaminen, elinkeinorakenteen monipuolistaminen sekä maaseudun asukkaiden elämänlaadun parantaminen. Ympäristö ja ilmasto ovat läpileikkaavia teemoja, ja entistä enemmän rahoitetaan ilmasto- ja ympäristöasioihin liittyviä hankkeita. Lisäksi painotetaan osaamista ja digitalisaatiota.

Kehittämishanketukea voidaan myöntää julkisoikeudelliselle tai yksityisoikeudelliselle yhteisölle toimintaan, jonka tavoitteena on vahvistaa maaseutualueiden sosioekonomista rakennetta, edistää älykästä, kestävää ja monipuolista maatalousalaa sekä edistää ympäristönhoitoa ja ilmastotoimia. Kehittämishankkeita voi hakea joko ELY-keskuksen tai Leader-ryhmän rahoituskiintiöstä. Yleisenä nyrkisääntönä on, että isompia hankkeita rahoittaa ELY-keskus, pienempiä Leader.

Seuraavassa kuvassa on esitetty CAP27-kehittämishankkeiden eri tyypit. Kehittämisen-, koulutus- ja tiedonvälityshankkeiden lisäksi rahastosta tuetaan yleishyödyllisiä investointeja. Rahoitettavien teemojen joukossa on useita moottoriurheilukeskuksen jatkokehittämiseen soveltuvia teemoja.

Yhteistyöhankkeet (läpileikkaavina tavoitteina osaaminen, innovaatiot ja digitaalisaatio)	Koulutus- ja tiedonvälityshankkeet	Yleishyödylliset investoinnit	Pienhankkeet (vain Leader)
<ul style="list-style-type: none"> • Yritys- ja viljelijäryhmähankkeet • Maa- tai metsätalouden yhteistyöhankkeet <ul style="list-style-type: none"> ○ Eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden (EIP) hankkeet (ei Leader) ○ Maatilojen kehittämisen yhteistyöhankkeet ○ Laatu järjestelmien ja tuottajaorganisaatioiden edistäminen • Ilmasto- ja ympäristöteeman yhteistyöhankkeet <ul style="list-style-type: none"> ○ Ilmastoyhteistyöhankkeet ○ Luonnonvarayhteistyö-hankkeet • Yritysten, elinkeinojen ja maaseudun palvelujen kehittämisen yhteistyöhankkeet <ul style="list-style-type: none"> ○ Nuorten viljelijöiden ja yritystoiminnan yhteistyöhankkeet (maatalouden, matkailun ja ruoantuotannon välisten yhteyksien vahvistaminen) ○ Maaseudun palvelujen ja toimintaympäristön yhteistyöhankkeet ○ Älykkäät kylät –yhteistyöhanke ○ Älykkään kylän mahdolliset vaiheet • Valmisteluraha: 5000 euroa, vakioitu kertakorvaus yritys- tai viljelijäryhmähankkeiden, tuottajaorganisaatiohankkeiden, EIP-hankkeiden ja Älykkäät kylät -hankkeiden valmisteluun <p>Tukitaso vaihtelee: 60, 80 ja 100 % hyväksyttävistä kustannuksista; yritysryhmähankkeissa ja viljelijäryhmähankkeissa 75 %</p>	<p>Koulutushankkeiden aiheina voivat olla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ilmasto- ja ympäristöasiat • Digitalisaatio • Energiantuotanto ja käyttö sekä energiansäästö • Uusin tutkimustieto <p>Tiedonvälityshankkeiden aiheina voivat olla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ilmasto- ja ympäristöasiat, kuten ilmastomuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen • digitalisaation hyödyntäminen • uusiutuvan energian tuotanto ja käyttö sekä energiansäästön mahdollisuudet • kiertotalous • kestävä tuotanto ja toiminta • EU:n laatu järjestelmät • vesienhoito • luonnon monimuotoisuus ja geneettinen monimuotoisuus • uudet ratkaisut ja toimintamallit (esim. tuottajaorganisaatiot) <p>Tiedonvälityshankkeessa voidaan laatia tai päivittää maaseudun palvelujen esiselvityksiä, toteutettavuus-tutkimuksia ja luontoarvoiltaan tärkeiden alueiden suojelu-, hoito- ja käyttösuunnitelmia</p> <p>Tukitaso: koulutus maa- ja metsätaloustoimijoille, 50-100 %; koulutus muille maaseutuyrittäjille, 50-70 %; koulutus, joka ei kohdistu tietylle toimialalle tai toimijajoukolle, 50-100 %; tiedonvälitys korkeintaan 100 %</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen • Yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestäväan hoitoon • Yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi • Yleishyödylliset investoinnit maaseudun palvelujen ja toimintaympäristön kehittämiseen <p>Tukitaso: 40-65-100 %</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Joko kehittämis-hanke tai investointi • Kokonais-kustannukset korkeintaan 8 000 EUR • Kevennetyt menettelyt mm. hanke-suunnitelman ja valinta-kriteerien osalta

Taulukko: CAP-27 kehittämishanketyypit

Yleishyödylliset investoinnit maaseudun palvelujen ja toimintaympäristön kehittämiseen kohdistuvat aineellisiin ja/tai aineettomiin hyödykkeisiin tehtäviin investointeihin, jotka edistävät työllisyyden, kasvun, sukupuolten välisen tasa-arvon, sosiaalisen osallisuuden ja paikallisen asioiden kehittämisen edistämisen maaseutualueilla, sekä biotalouden ja kestävän metsätalouden kehitystä. Tavoitteena on mm. maaseudun kulttuuri- ja virkistysmahdollisuuksien kehittäminen. Luonnon virkistyskäytön, toiminnallisten luontoharrastusten, vapaa-ajan infrastruktuurin investoinnit ja kulttuuripalveluihin liittyvät investoinnit luovat tärkeitä vetovoimatekijöitä myös matkailulle ja monipaikkaisille asujille. Toimintaympäristöä kehitetään myös eri erityisryhmien näkökulmasta.

Hankkeessa voidaan toteuttaa esimerkiksi etätyöpiste tai yhteiskäyttöinen työtila tai muu monipaikkaisuutta tukeva investointi; reitistö, laavu, liikuntapaikka, leikkipuisto tai muu virkistysmahdollisuuksia parantava investointi; pienimuotoinen vesihuoltohanke tai remontti tai muu investointi, joka parantaa turvallisuutta tai esteettömyyttä. Tukitaso on enintään 65 %. Poikkeuksena ovat seuraavat investoinnit, joihin voi saada jopa 100 % tuen:

- turvallisuutta ja varautumista edistävät investoinnit (esim. ensiapuun ja palopelastukseen liittyvät),
- palvelukokeilujen investoinnit, joilla etsitään ratkaisuja palvelujen saatavuuteen maaseudulla,
- kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajanpalvelujen investoinnit ja nuorten palveluja parantavat investoinnit,
- valmiudet tietoyhteiskunnan hyödyntämiseen,
- investoinnit yhteisten tilojen kunnostamiseen sekä
- älykkäät kylät -hankkeen suunnitelmaan sisältyvät investoinnit, joilla parannetaan kestävästi alueen tulevaisuudensuunnitelmia.

Yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ovat aineellisiin ja/tai aineettomiin hyödykkeisiin tehtäviä investointeja, jotka edistävät kestävä kehitystä ja luonnonvarojen, kuten veden, maaperän ja ilman, tehokasta hoitoa. Tavoitteena on lisätä maaseutualueiden ilmastokestävyttä ja elinvoimaisuutta ja lisätä asuinympäristön ekologisuutta ja turvallisuutta, parantaa maaseudun infrastruktuuria sekä kehittää kylien ja alueiden yhteisöllisyyttä ja osallisuutta ilmastotyössä. Toimenpiteessä toteutetaan ei-tuotannollisia, yleishyödyllisiä investointihankkeita, joilla luodaan ja parannetaan maaseudun pieninfrastruktuuria ja toimintaympäristöä energia- ja resurssitehokkuutta sekä turvallisuutta ja uusiutuvia energialähteitä ja niiden käyttöä lisääviä investointeja sekä energiatehokkuutta ja energian säästöä lisääviä investointeja kylissä, kunnissa ja muissa yhteisöllisissä tiloissa ja paikoissa. Tuen osuus voi olla 50–80 % hyväksyttävistä kustannuksista.

Maaseuturahaston yleishyödyllisissä investoinneissa tuensaajina voivat olla julkisoikeudelliset ja yksityisoikeudelliset yhteisöt, mm. kunnat, yhdistykset, järjestöt, osuuskunnat. Investointien tukikelpoiset kustannukset eivät saa ylittää 1 milj. euroa. Tukea voidaan myöntää yleishyödyllisten, ei-tuotannollisten investointihankkeiden toteuttamisesta maaseutualueilla aiheutuviin kustannuksiin:

- rakennuksen, rakennelman tai rakenteen suunnittelu-, rakentamis-, korjaamis-, laajentamis- ja hankkimiskustannukset, leasing-vuokraus mukaan luettuna;
- koneiden, laitteiden ja välineiden hankkiminen tai ostoleasing enintään omaisuuden markkina-arvoon asti;

- sellaisen kiinteistön tai sen osan hankinnasta aiheutuvat kustannukset, jossa hankittavalla alueella oleva rakennus muodostaa valtaosan kiinteistön arvosta ja on tarpeen tuettavassa toiminnassa;
- yleiskulut, kuten rakennussuunnittelijoiden ja konsulttien palkkiot, ekologista ja taloudellista kestävyttä koskevaan neuvontaan liittyvät palkkiot, mukaan lukien toteutettavuustutkimukset, hankkeen toteutuksen aikaiset palo- ja talkoovakuutusmaksut, tarpeellisista luvista tai rekisteröintimaksuista aiheutuvat kustannukset;
- maan hankinnasta aiheutuviin kustannuksiin siltä osin kuin maan osuus ei ylitä kymmentä prosenttia koko hankkeen tukikelpoisista kustannuksista.

Pienimuotoisemmat avustukset

Edellä kuvattujen AURA-rahastojen ja maaseuturahaston tukien lisäksi esimerkiksi ministeriöt, Traficom ja ELY-keskus myöntävät erityyppisiä, pienimuotoisempia avustuksia. Yksi esimerkki on Energiaviraston myöntämä [liikenteen infratuki](#), jota myönnetään ajoneuvojen latauspisteisiin sekä kaasun ja vedyn tankkauspisteisiin tarjouskilpailun perusteella. Tuki myönnetään kullekin tarjoukselle laskettavan vertailuluvun perusteella, joka on sitä parempi, mitä lähempänä kohde on TEN-T-tietä. Tähän mennessä suuritehoiselle lataukselle sovellettu tukiprosentti on ollut 35 % hyväksyttävistä kustannuksista (45 % ns. uuden teknologian hankkeille). Tukiohjelma on neljävuotinen (2022–2025), mutta budjetti ja sen kohdistus päätetään vuosittain. Kun markkinan katsotaan toimivan ilman tukea, tuki lopetetaan. Tämän suunnitelman laatimishetkellä hetkellä ei ole tiedossa, milloin seuraava infratuen haku tulee olemaan. Aikaisintaan se voi olla vuoden 2024 alussa.

Toisena esimerkkinä ovat [ELY-keskuksen ympäristövastualueen avustukset](#), joita voi hakea esim. alueen pilaantuneisuuden selvittämiseen tai pilaantuneen alueen puhdistamiseen tai ympäristökasvatus- ja valistushankkeisiin.

[Traficom](#) myöntää mm. seuraavia avustuksia:

- joukkoliikenteen rahoitus,
- kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman valtionavustus,
- kävelyn ja pyöräiliikenteen edistämishojelmien valtionavustukset,
- liikkumisen ohjaamisen valtionavustus,
- sähköisen raskaan liikenteen valtionavustus sekä
- tieliikenteen turvallisuuden hankeavustus.
- Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelmassa tuetaan hankkeita, joissa parannetaan kävelyn ja pyöräiliikenteen olosuhteita katuverkolla tai kunnan maalla sijaitseissa kohteissa. Avustusta myönnetään ensisijaisesti hankkeisiin, joilla vaikutetaan vähentävästi liikenteen päästöihin sekä lisätään kävely- ja pyörämatkojen määrää parantamalla arkikävelyn ja -pyöräilyn olosuhteita ja houkuttelevuutta. Avustusta myönnetään infrastruktuuriin, kuten väylien, niiden varusteiden, pyöräpysäköinnin yms. rakentamiseen tai parantamiseen.
- Tieliikenteen turvallisuuden hankeavustus on tarkoitettu alueellisiin ja paikallisiin tieliikenteen turvallisuutta koskeviin kehittämishankkeisiin, kokeiluihin sekä tutkimukseen. Avustuksella ei voi rahoittaa varsinaisia tieinvestointeja, vaan niihin liittyviä kehittämis- ja kokeilutoimenpiteitä.
- [Liikuntapaikkojen valtionavustuksia](#) myönnetään laajojen käyttäjäryhmien tarpeisiin tarkoitettujen liikuntapaikkojen rakentamiseen, hankkimiseen, perusparannukseen ja näihin liittyvään

varustamiseen. Lisäksi avustusta voidaan myöntää erityisestä syystä muuhun liikuntapaikkarakentamiseen. Avustusta myönnetään pääsääntöisesti kunnalle tai kuntayhtymälle taikka niiden määräämisvallassa olevalle yhteisölle. Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hankittava omaisuus tulee avustuksen saajan omistukseen. Elinkaarimallilla tai muulla sellaisella hankemallilla toteutettavalle hankkeelle, jossa hankittava omaisuus ei tule avustuksen saajan omistukseen, ei voida myöntää avustusta. Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) on valtionapuviranomainen, kun hankkeen kustannukset ovat yli 700 000 EUR (alv 0 %) ja aluehallintovirasto (AVI) enintään 700 000 euron (alv 0 %) hankkeissa. Avustusta ei myönnetä kustannuksiltaan alle 20 000 euron (alv 0 %) hankkeisiin ilman kunnallistaloudellisia erityisperusteita.

- Business Finlandilta voi hakea avustusmuotoista [energiatukea](#) selvitys- ja investointihankkeisiin, jotka edistävät uusiutuvan energian tuotantoa tai käyttöä, energiansäästöä tai energian tuotannon tai käytön tehostamista tai muutoin energiasäätöjärjestelmän muuttamista vähähiiliseksi. Tukea voivat hakea kaikenkokoiset yritykset, mukaan lukien suuryritykset, ammatin- ja liikkeenharjoittajat ja toiminimet, sekä yhteisöt kuten kunnat, seurakunnat ja säätiöt. Tuen myöntämisessä etusijalla ovat uuden teknologian hankkeet, mutta myös tavanomaisen teknologian hankkeita voidaan tukea harkitusti. Tukiprosentit vaihtelevat hanketyypin ja teknologian mukaan.
- Kaikki energiatukihakemukset jätetään Business Finlandiin riippumatta hankkeen koosta. Haku on toistaiseksi jatkuva. Tuen myöntää Business Finland hankkeissa, joiden hyväksyttävät kustannukset ovat vähintään 10 000 EUR ja enintään 5 milj. EUR sekä uuden teknologian hankkeissa, joiden hyväksyttävät kustannukset ovat enintään 1 milj. EUR. Tätä suuremmat investointituet myöntää TEM, ja niissä haasteena on, että teknologialla tulisi olla uutuus- ja demonstraatioarvoa, ja hankkeet ovat olleet tyyppillisesti varsin suuria, jopa 100 megawatin kokoluokkaa.

Kansainväliset rahoitusohjelmat

Kansainvälisiä EU-instrumentteja kannattaa harkita etenkin silloin, kun tavoitetaso on korkealla. EU:n alueyhteistyön ohjelmissa on vastaavia aluekehitykseen liittyviä teemoja kuin kansallisissakin AURA-rahastoissa, mutta rahaa on jaossa huomattavasti enemmän ja tukiprosentit ovat korkeampia. Lisäksi yhteistyössä kansainvälisten kumppanien kanssa voidaan panostaa esimerkiksi näkyvyyteen, alueiden yhteismarkkinointiin, saavutettavuuteen ja verkostojen kehittämiseen ja päästä osaksi kansainvälisiä kokonaisuuksia ja klustereita tärkeissä teemoissa.

Seuraavassa alueyhteistyön ohjelmista on kuvattu tiiviisti koko Suomea koskeva [Interreg Baltic Sea Region](#) sekä pohjoisempien alueiden [Interreg NPA](#), joista kummassakin on potentiaalisia aihealueita moottoriurheilukeskuksen kasvun ja kansainvälistymisen edistämiseksi. Niissä on myös mahdollista toteuttaa pienimuotoisia pilotti-investointeja. Myös yritykset voivat olla hankkeissa kumppaneina ja tuensaajina. Kummankin ohjelman hankkeet voivat hakea myös kansallista vastinrahoitusta, joka on 70 % omarahoitusosuudesta. Interreg BSR:ssä hyväksytyjen hankkeiden vastinrahoitusta haetaan Uudenmaan liitolta, NPA:ssa Lapin liitolta. NPA-ohjelmassa on mahdollista hakea myös valmistelurahoitusta erillisinä hakuaikoina.

	Baltic Sea Region (Interreg BSR)	NPA (Northern Periphery and Arctic)
Toimintalinjat/erityistavoitteet	1. Innovaatiivinen yhteiskunta - muutosjoustava talous ja yhteisö (mm. kulttuuri ja identiteetti alueen vahvuutena) - reagoivat julkiset palvelut 2. Vesiviisas yhteiskunta - kestävät vedet - sininen talous 3. Hiilineutraali yhteiskunta - kiertotalous - energiasiiirtymä - energiasiiirtymä - älykäs vihreä liikkuminen 4. Yhteistyön hallinnointi	1. Innovaatiokapasiteetin vahvistaminen - tki-kapasiteetin kehittäminen ja uusien teknologioiden käyttöönotto - digitalisaation hyödyntäminen - pk-yritysten kestävä kasvun ja kilpailukyky edistäminen ja uusien työpaikkojen luonti 2. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja resurssitehokkuus - energiatehokkuuden edistäminen ja kasvihuonekaasujen vähentäminen - ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien vähentäminen toimintaympäristöä kehittämällä - Kiertotalous ja resurssitehokas toiminta 3. Ylikansallisen yhteistyön mahdollisuudet - viranomaisten ja muiden sidosryhmien kyky toteuttaa makro-, merialue- ja muita aluestrategioita
Ohjelma-alue	Suomi, Ruotsi, Tanska, Viro, Latvia, Liettua, Puola ja Saksa (Saksasta vain Itämeren rannikon pohjoisosat) sekä EU:n ulkopuolelta Etelä-Norjan alueita	Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu, Pohjois-Karjala, Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Keski-Suomi ja Keski-Pohjanmaa, SWE: Keski- ja Pohjois-Norrlannin alueet, NOR: pohjoisimmat alueet, IRL: pohjoiset ja läntiset maakunnat + koko Islanti, Grönlanti ja Färsaaret
Kenelle	Erityyppiset organisaatiot (julkiset, 3. sektori, yritykset). Yleensä julkinen organisaatio hakijana (Lead Partner)	Erityyppiset organisaatiot (julkiset, 3. sektori, yritykset). Yritykset eivät voi olla Lead Partner -roolissa eli päähakijana.
Tuki-%	80 %	50-65 %
Hakuajat	Vuosittaiset hakukierrokset	Haut tavallisesti 2 kertaa vuodessa.

EU:n temaattisia erillisohjelmia (Horizon, Erasmus+ jne.) kannattaa harkita teemoissa, joissa halutaan olla edelläkävijöitä. Niiden kautta voi avautua myös laajempia mahdollisuuksia innovatiivisiin pilotti-investointeihin ja demonstraatioihin. Erillisohjelmien osalta kannattaa tehdä yhteistyötä alueen tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden kanssa ja hyödyntää näiden osaamista ja verkostoja - pienen kunnan ei välttämättä tarvitse olla hakijana tai varsinaisena hankekumppanina. Myös yritykset voivat yleensä olla erillisohjelmien hankkeissa tuensaajina ja kumppaneita, joissakin tapauksissa myös varsinaisina hakijoina.

EU:n [Funding & Tenders -portaalin](#) kautta voi etsiä tietoa erillisohjelmien ja -rahastojen avoimista oloista ja avautuvista hauista teemoittain ja hakusanoilla.

Lyhyesti yritysrahoituksesta

Moottoriurheilukeskuksen alueella tai sen lähiympäristössä (esim. matkailullinen näkökulma) toimiville yrityksille keskeiset rahoitusmahdollisuudet ovat Maaseuturahaston (CAP27) yritystuet, ELY-keskuksen yrityksen kehittämisavustus sekä Business Finlandin innovaatorahoitus, joiden kautta avautuu erityyppisiä mahdollisuuksia toteuttaa Master planin tavoitteita ja vetovoimaista palveluntarjontaa edistäviä kehittämistoimia. Investointiavustuksia on mahdollista saada ELY-keskuksen kehittämisavustuksen tai maaseuturahaston tukien kautta, Business Finland ei investointeja rahoita.

Yritykset voivat toteuttaa keskinäistä kehitystyötä sekä yritysکوhtaisia toimia maaseuturahaston yritysryhmähankkeissa. Niihin tarvitaan 3–10 yritystä, ja hankkeen hallinnoijana yritysten puolesta toimii yleensä jokin yleishyödyllinen toimija (kunta, elinkeinoyhtiö tms.).

Yhteiseen kehittämistyöhön yritysten ja tutkimuslaitosten välillä soveltuu esimerkiksi Business Finlandin [Co-innovation ja Co-creation](#) -rahoitus, jossa tutkimuslaitos – esimerkiksi ammattikorkeakoulu - hakee rahoitusta Co-innovation-vaiheessa, ja seuraavassa Co-creation-vaiheessa myös yritykset jättävät omat rahoitushakemukset.

Yleiset rahoitussuosituks

Master planin jatkokehitystä varten on mahdollista valmistella ”sateenvarjohanke”, jolla koordinoidaan ja viedään eteenpäin suunnitelman keskeisimpiä teemoja ja osa-alueita, vaihtoehtoina EAKR, JTF tai maaseudun palvelujen ja toimintaympäristön yhteistyöhankkeet (CAP27). Etenkin maaseudun yhteistyöhankkeessa yhtenä teemana voisi olla tapahtumatoiminnan ja -yhteistyön kehittäminen, johon voisi kytkeä voisi kytkeä myös yleistä digitaalisuuden ja saavutettavuuden kehittämistä (esim. digiopasteet ja -valvonta ja niiden kytkeminen älykkääseen valaistukseen sekä vähähiiliset liikkumis- palvelut).

Laajempaan kehityshankkeeseen – toki valitun rahoitusohjelman aihealueitten mukaan - voisi sisällyttää myös muun rahoituksen kokoamista (avustusmuotoiset ja markkinaehtoiset instrumentit eri kohteisiin), kansainvälisten verkostojen ja hankerahoituksen vahvistamista sekä alueella toimivien tai sinne sijoittumisesta kiinnostuneiden yrityksen aktivointia ja tukea kehittämis- ja investointirahoituksen haussa.

Mahdollista EAKR-hanketta harkittaessa on otettava huomioon myös haussa avoinna olevat toimintalinjat ja erityistavoitteet, joista kerrotaan aina hakuilmoituksessa. Aiempaan ohjelmakautteen verrattuna hankkeiden teemat ovat rajatumpia (esim. energiatehokkuus tai kiertotalous). Tämän Master planin laadinnan aikaan Keski-Suomessa on avoinna esimerkiksi [EAKR-haku TKI-toiminnan ja hiilineutraaliuden hankkeille](#) (haku päättyy 2.10.2023) ja [JTF-haku elinvoiman, TKI-toiminnan ja ilmastotyön hankkeille](#) (hakujakso päättyy 30.11.2023). ELY-keskuksen yritysten toimintaympäristön kehittämisavustus on myös mahdollinen, ja sen hakuajoista tiedotetaan myös Rakennerahastot.fi-sivustolla.

Maaseuturahaston yleishyödyllisten investointien tukimahdollisuudet kannattaa selvittää ELY-keskukselta esimerkiksi valaistuksen ja liikennejärjestelyjen kehittämisen osalta. Hankerahoitus tarjoaa mahdollisuuksia tilanteessa, jossa Keski-Suomen ELY-keskuksen liikenneinvestointeihin varatut yleiset määrärahat ovat rajalliset ja pitkälti jo sidotut.

6. Toimenpideohjelma

Toimenpideohjelmaan on koottu suunnitelman toteuttamisen kannalta keskeiset toimenpiteet teemoittain. Toimenpiteiden kustannukset ovat suuntaa-antavia karkeita arvioita, joita tulee tarkentaa suunnitelmien täsmentyessä. Esimerkiksi väylien hinta-arviot on laskettu asfalttipäällysteisinä. Vastuutahot ja vaiheistus ovat ehdotelmia, jotka vaativat jatkoneuvotteluja.

Yleiset toimenpiteet			
Toimenpide	Vastuutaho/yhteistyökumppanit	Kustannus	Aikataulu/ vaihe
Alueen kehittäjäryhmän kokoaminen	Kunta, yrityspalvelut	NA	Vaihe 1
Rahoitushaku	Kunta, yrityspalvelut	NA	Vaihe 1
Aluetta kokonaisuutena myyvän & huoltavan tahon valinta	Kunta, yrityspalvelut	NA	Vaihe 2
Yhteistyökumppaneiden etsintä	Kunta, yrityspalvelut	NA	Vaihe 2

Markkinointi/brändi			
Toimenpide	Vastuutaho/yhteistyökumppanit	Kustannus	Aikataulu/ vaihe
Markkinointisuunnitelma	Kunta, yrityspalvelut/ VisitLaukaa	30 000 €	Vaihe 2
Brändi-ilmeen suunnittelu	Kunta, yrityspalvelut/ VisitLaukaa	30 000 €	Vaihe 2

Infrastrukturi/ kunnallistekniikka			
Toimenpide	Vastuutaho/yhteistyökumppanit	Kustannus (alv 0%)	Aikataulu/ vaihe
Kiertoliittymä + alueen väylät	Kunta, Valtio (esim. kiertoliittymä)	1 200 000 €	Vaihe 2
Väylävalaistus	Kunta	186 000 €	Vaihe 2
Vesihuolto	Laukaan vesihuolto Oy, Kunta	382 000 €	Vaihe 2
Sähkö- ja tietoliikenneverkko	Kunta, verkonomistajat	67 000 €	Vaihe 2
YHTEENSÄ		1 835 000 €	

1 835 000 euron infrainvestoinnit aikaansaavat yhteensä 18 henkilötyövuoden (htv) työllisyysvaikutuksen, joista 9 htv välittömiä ja välillisiä 9 htv.

Infrastrukturi / vaihe 2			
Toimenpide	Vastuutaho/yhteistyökumppanit	Kustannus (alv 0%)	Aikataulu/ vaihe
Kiihdytysuora	Ajoharjoittelukeskus	396 000 €	Vaihe 2
P-alue 2 (400 ap)	Kunta + toimijat	1 101 600 €	Vaihe 2
P-alue 3 (250 ap)	Kunta + toimijat	777 600 €	Vaihe 2
P-alue 4 (200 ap / opiskelijat)	Gradia	347 400 €	Vaihe 2
Drifting, laajennus	Kunta, Seura	3 276 000 €	Vaihe 2
YHTEENSÄ		5 898 600	

5 898 600 euron infrainvestoinnit aikaansaavat yhteensä 59 henkilötyövuoden (htv) työllisyysvaikutuksen, joista 30 htv välittömiä ja välillisiä 29 htv.

Infrastruktuuri/ vaiheet 2 - 3			
Toimenpide	Vastuutaho/yhteistyökumppanit	Kustannus (alv 0%)	Aikataulu/ vaihe
Jarrutussuora (P5-P7, 500 ap)	Ajoharjoittelukeskus	3 575 000 €	Vaiheet 2-3
Matkailuajoneuvo- parkki	Kunta/ Ruuhimäki Circuit	256 500 €	Vaihe 2-3
Matkailuajoneuvo- jen palveluaukio	Kunta/ Ruuhimäki Circuit	397 800 €	Vaihe 2-3
Motocros varikon- laajennus 1	Seura	321 600 €	Vaihe 2
Motocros varikon- laajennus 2	Seura	430 200 €	Vaihe 3 ->
Tractor pulling, laa- jennus	Seura	432 000 €	Vaihe 2-3
YHTEENSÄ		5 413 100 €	

5 413 100 euron infrainvestoinnit aikaansaavat yhteensä 54 henkilötyövuoden (htv) työllisyysvaikutuksen, joista 28 htv välittömiä ja välillisiä 26 htv

Infrastruktuuri/ vaihe 3 ->			
Toimenpide	Vastuutaho/yhteistyökumppanit	Kustannus (alv 0%)	Aikataulu/ vaihe
P-alue 1 (150 ap)	Kunta + toimijat	561 600 €	Vaihe 3 ->
P-alue 8 (500 ap)	Kunta + toimijat	561 600 €	Vaihe 3 ->
P-alue 9 (150 ap)	Kunta/ Ruuhimäki Circuit	475 200 €	Vaihe 3->
P-alue 10 (150 ap)	Kunta / seura	475 200 €	Vaihe 3->
P-alue 11 (120 ap)	Kunta/ seura	354 240 €	Vaihe 3->
YHTEENSÄ		2 427 840 €	

2 427 840 euron infrainvestoinnit aikaansaavat yhteensä 24 henkilötyövuoden (htv) työllisyysvaikutuksen, joista 12 htv välittömiä ja välillisiä 12 tv.

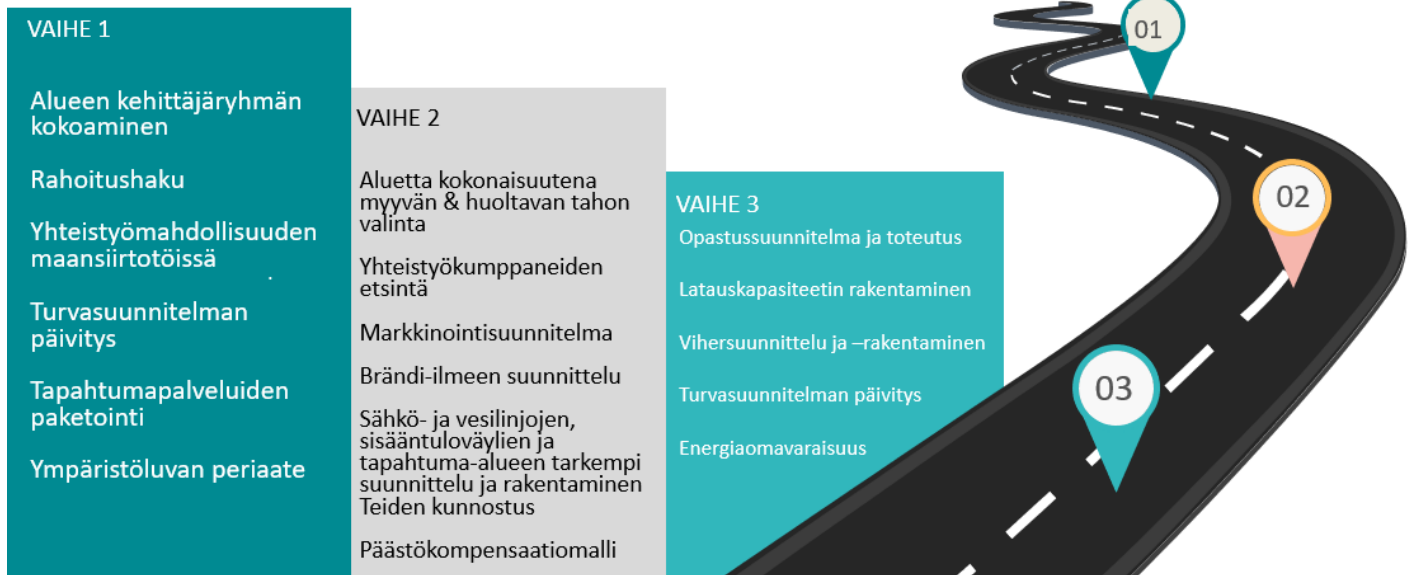
Ympäristö ja turvallisuus			
Toimenpide	Vastuutaho/yhteistyökumppanit	Kustannus (alv 0%)	Aikataulu/ vaihe
Ympäristölupa	Kunta + toimijat	12 300 €	Vaihe 1
Melumallinnus	Kunta + toimijat	8 500 €	Vaihe 1
Turvasuunnitelman päivitys	Kunta	20 000 €	Vaihe 1
Päästökompensatiomalli	Kunta	30 000 €	Vaihe 2
Vihersuunnittelu- ja rakentaminen	Kunta	200 000 €	Vaihe 3
Opastussuunnitelma ja toteutus	Kunta	50 000 €	Vaihe 3

Rakentaminen			
Toimenpide	Vastuutaho/yhteistyökumppanit	Kustannus (alv 0%)	Aikataulu/ vaihe
Tapahtumarakennus (500m ²)	Yksityinen toimija	1 750 000 €	Vaihe 3
Huolto- ja palvelurakennus I (250m ²)	Kunta/ Gradia	500 000 €	Vaihe 2
Huolto- ja palvelurakennus II (250m ²)	Yksityinen toimija	500 000 €	Vaihe 3->
YHTEENSÄ		2 750 000 €	

2 750 000 euron rakennusinvestoinnit aikaansaavat yhteensä 27 henkilötyövuoden (htv) työpanoksen, joista 14 htv välittömiä ja välillisiä 13 htv.

Latauskapasiteetin rakentaminen	Yksityinen toimija	NA	Vaihe 3
---------------------------------	--------------------	----	---------

6.1 Tiekartta

Kuva 12 Toimenpiteiden vaiheistus

Keski-Suomen moottoriurheilukeskuksen Master plan -suunnitelma pyrkii muuttamaan nykyisen toimintamallin liiketoimintavetoiseksi tulevaisuudessa. Kehityssuunnitelma hahmottelee vaihtoehtoisia organisointi-, toiminta- ja liiketoimintamalleja, joista osa-aikainen toimija alueen tapahtumien koordinoinnissa, varauksissa ja huoltotoimenpiteissä näyttää todennäköisimmältä maltillisen kehittämisen vaihtoehdossa, käynnistysvaiheen jälkeen (vaihe 2).

Alkuvaiheessa (vaihe 1) kunnan rooli on keskeinen yleisissä infran ja yhteistyön kehittämisen teemoissa sekä rahoituksen haussa, koska osa-aikaisella toimijalla olisi vähän ansaintamahdollisuuksia ja kehittämisen koordinointiin kunta on maanomistajana looginen taho. Toiminnan edetessä tavoitteena on siirtyä kaupallisesti kannattavaan liiketoimintaan, jossa yritys vastaisi alueen palvelumyynnistä, kehittämisen koordinoinnista ja markkinoinnista. Yrityksen tulovirrat muodostuisivat vastikkeista, vuokrista, komissioista ja yhteistyökumppaneilta saaduista tuloista. Alueen toimijat vastaavat tässä mallissa edelleen omien ratojensa ylläpidosta ja kehittämisestä.

Toimiva yhteistyö sekä toimijoiden että erilaisten sidosryhmien (oppilaitokset, palveluntuottajat, tapahtumatoimijat, aluekehittäjät, rahoittajat, matkailumarkkinointi jne) kanssa on alueen yhtenäisyyden rakentamiseksi ratkaisevaa (vaiheet 1 ja 2 – jatkuva).

Maankäyttösuunnitelma pyrkii tekemään alueesta yhtenäisen, visuaaliselta ilmeeltään tasokkaan ja saavutettavan moottoriurheilukeskuksen. Uusia väyliä ja alueita suunnitellaan yhdistämään eri toiminnot. Tavoitteena on luoda entistä parempia mahdollisuuksia tapahtumille, kilpailuille ja ajoharjoituksille. Alueelle suunnitellaan myös erilaisia tukipalveluita, kuten siirrettäviä katsomoita ja saniteettitiloja.

Ympäristöluvitukset voi kattaa kaikki nykyiset ja suunnitellut toiminnot yhdellä luvalla, mutta se edellyttää vastuorganisaation nimeämistä. Mikäli yhden luvan malliin päädyttäisiin, ympäristövaikutukset, kuten melu, hulevedet ja kemikaalit, on huomioitava tarkoin.

7. Lähteet

AKK Motorsport ry <https://www.autourheilu.fi/>

Avecmedia 2022: Nämä ovat tapahtumien trendit 2022 – on uudelleensyntymän aika!

<https://www.avecmedia.fi/tapahtumat/nama-ovat-tapahtumien-trendit-2022/>

ELY 2023

FIA 2023 <https://www.fia.com/>

Finlex 2023 Ympäristönsuojelulaki [Ympäristönsuojelulaki 527/2014 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)

Jalkanen, Joel Joel Jalkanen_Ekologisen kompensaation kestävä toteuttamisen reunaehdot.pdf

Jyväskylän kaupunki (2021), Tapahtumajärjestäjän opas. [tapahtumajarjestajan-opas.pdf \(jyvaskyla.fi\)](#)

Laukaan kunta. Liekkiä Laukaaseen kuntastrategia 2030

LSSAVI 2013. Päätös Nro 59/2013/1, Dnro LSSAVI/89/04.08/2011, 26.4.2013

LSSAVI 2013. Päätös Nro 60/2013/1, Dnro LSSAVI/90/04.08/2011, 26.4.2013

LSSAVI 2013. Päätös Nro 61/2013/1, Dnro LSSAVI/92/04.08/2011, 26.4.2013

LSSAVI 2017. Päätös Nro 113/2017/1, Dnro LSSAVI/3273/2017, 27.10.2017

LSSAVI 2021. Päätös Nro 284/2021, Dnro LSSAVI/18440/2020, 15.12.2021

OECD 2023. Impact indicators for culture, sports and business events- A Guide Part 2. [Impact indicators for culture, sports and business events: A Guide Part II \(oecd-ilibrary.org\)](#)

Tukes 2023. Kuluttajaturvallisuuslaki [Kuluttajaturvallisuuslaki 920/2011 | Tukes \(edilex.fi\)](#)

Tukes 2023. Suunnitelma kuluttajapalvelun vaarojen tunnistamiseksi ja riskien hallitsemiseksi [Palveluntarjoajan velvollisuudet | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto \(Tukes\)](#)

Työ- ja elinkeinoministeriö, EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmien verkkopalvelu (2023) [Etusivu | Rakenerahastot](#)

Sitra 2023. Megatrendit. [Megatrendit 2023 - Sitra](#)

SYKE (2023). [Suomen ympäristökeskus \(syke.fi\)](#)

Visit Jyväskylä Region (2021). [keski-suomen-matkailustrategia.pdf \(visitjyvaskyla.fi\)](#)